

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. . . 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kládok és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 49. szám.

A kibontakozás bázisa

Debrecen, márczius 10.

A magyar politika világát viharok verdesik, villámok cikáznak át a politika égboltozaton egy megszülető jövővel vajudik politikai életünk. Félelmes, ismeretlen események készülnek előre törni. Hol talál pihenő, nyugvó pontot, szilárd biztos talajt a nemzet? A válság nagy kaoszában hol és kibent találja meg a bizalmat? Mi elég erős e fölfordulásban?

Ebben a helyzetben ezekre a kérdésekre is megnyugtató választ kapott már az ország tegnap, amikor a nemzeti munkapárt a maga óriási tömegében, egyhanguan és lekésedéssel nyilatkozott meg. Megnyilatkozásában olyan volt, mint maga az erő. Egységes és fenséges.

A párthatározat, amelyet a nemzeti munkapárt akarátának, céljainak, erejének és egységének kinyilatkoztatására meghozott, megnyugtató bizonyága annak, hogy a viharos válságos jelennek eseményei közt meg van az erős bázis, amelyen megállani és amelyről kiindulni is lehet. A határozatban a miniszterelnök személyéhez és politikájához való tántorithatatlan ragaszkodását lelkes egyhangúsággal fejezte ki a párt a válságos pillanatban s ez a legnagyobb elégtétel, amelyet a nagy vezér pártjától kaphatott és a legrappansab cáfolata mindazoknak a kombnációknak, amelyek — régi szokás szerint — a párt megal-

kulása óta a kebelében duló ellentétekről regélnek. A megpróbáltatás nehéz napjaiban a párt egységesebbnek mutatkozott, mint bármikor és ezzel bizonytságot tett arról, hogy tagjait egymáshoz és a kormányhoz nem a hatalomhoz való ragaszkodás, hanem a kölcsönös megértés, a meggyőződés és felfogások közössége fűzi. Az a jelenet, amidőn Tisza István K h u e n-H é d e r v á r y grófhhoz a vezérhez való tántorithatatlan ragaszkodást hangsúlyozta, vagy amikor Tisza István gróf beszéde után Lukács László pénzügyminiszter helyéről felemelkedve meleg kézszerítással üdvözölte az illusztris szónokot, kiválóan alkalmas volt arra, hogy eloszlassa utolsó foszlányait azon reménykedéseknek, amelyek a párt egységének megbomlásától várják kicsinyes és rosszhiszemű számításait bevalását.

A nemzeti munkapárt e határozatában, amelyet Tisza István grófnak magában is eseményszámba menő megokolása kapcsán előterjesztett javaslatára hozott, kimondotta, hogy csak olyan kormányt támogat, amely a lemondó miniszterelnök álláspontját magáévá teszi.

Ez a határozat a legmesszebbmenő bizalmi nyilatkozat Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök és miniszterársai számára s jele annak, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf iránt rendithetetlen a bizalom, osztatlan a szeretet, teljes a tisztele, és nagyrabecsülés.

De egyszersmint jele annak is, hogy

a nemzeti munkapárt, a nemzet tanácskozó testületének többsége, a nemzet többségének képviselője egységes akarattal öntudatos cél felé halad, amely célt a nemzet ismer, amelyet a miniszterelnök politikája fejezett ki s amelynek hazafias irányát az ellenzéki pártok is elismertek.

Ez a határozat az a bázis, amelyet félő szemmel keres a politikai zürzavarban a nemzet jövőjéért aggódó magyar. A Béccsel kacérkodó, a trónörökös politikáját éljenző csoportok törekvéseivel szemben alig lehetne megnyugtatóbb esemény, mint ez az egységes párthatározat, amelynek ereje minden törekvéssel szemben is megtudja és fogja védeni a magyarság érdekeit

Férfias, határozott s hazafias volt a munkapárt e történelmi nagy pillanatokban s ez felemelő az egész országra nézve akkor, amikor osztrák ellenség s magyar ellenfél egyformán törekedett e nagy erőt a hazafias célok mellől elszorítani.

A nemzeti munkapárt, a nemzet bizalmának letéteményese, kiállotta a legerősebb tűzpróbát és impozáns tanuságát adta annak, hogy feladatának és a helyzetnek magaslatán áll. Meg vagyunk arról győződve, hogy megszivelve vezérének szavait, a jövőben is meg fogja őrizni azt a fenséges nyugalmat, amely erőt ad és a nélkül, hogy sértene, a mely erőt ad és a mely az ország és a párt nivójának és a politikai helyzet tisztázódásának legbiztosabb bázisa.

A dohányzó-szakaszban.

Irta: Barry T.

Első szempillantásra látható volt, hogy George szeretetreméltósága dacára, igen szórakozott ifju volt. Szerencse, hogy még idejére elérte a vonatot és éppen indulás előtt beugorhatott a dohányzó-szakaszba, ahol a hűséges Dolling már elhelyezte urának a podgyaszát. Dolling a vasuti jegyet is átadta neki, tisztán emlékszik reá, — de hová az ördögbe tehetete? Gyufásszelencéjét is megtöltötte friss gyufával. Ugyan hova rejthette. Még utolvasmánnal is ellátta, de most az uiságok és füzetek szana-széjjel hevertek az üléséken s a földön.

— Miért is nem hagytam a jegyet Dollingnál! Hm! Már megint elveszitettem a fejem. Ördögbe is! Mégegyszer fizethetek érte. Dühösen összekapta az uiságokat és bedobta őket a kalapdobozba. Majd megtöltötte pipáját, s míg buzgón kutatott a gyufa után, a kupé ajtaja felnyilt s egy csinos, karsu leány lépett be.

George mogorván fordult feléje.

— Bocsánat asszonyom, ez dohányzó-szakasz.

— Eppen azért jöttem ide, — hanzzott a válasz, kellemes, csengő hangon, kissé idegenszerű kiejtéssel. — Odaát ültem egy má-

sodosztályu szakaszban, s midőn elővettem cigarettámat, rámtámadtak, hogy ez nem dohányzó szakasz. Helyes — gondolám — s átjöttem ide.

Figyelmeztesse reá, hogy ez elsőosztályu szakasz? Eh! mi köze hozzá! Amugy is dühös volt. Már utazásának célja felbőszítette. A nagynénje rendelte magához, aki nincs megelegetve az életmódjával. S ha már eleget tesz e meghívásnak, legalább egyedül utazhatna. Más ember szerencsésebb, mint ő. Pedig ő is adott borralalót a kalauznak. Botrány! Mit keres egy nő, másodosztályu jeggyel egy elsőosztályu dohányzó-szakaszban. De nem volt annyi lélekereje, hogy kiutasítsa.

Ezalatt a csinos leány cigarettára gyujtott s egy francia uiságot vett elő, amelynek lapjai mögöl vidáman, csillogó szemekkel szemlélte utitársát, aki ádáz haraggal kereste tovább a gyufáját.

— Gyufát keres? — kérdé végre. — Ime én szolgálhatok vele. — S átnyujtott egy doboz svédgyufát.

Megköszönte s először tekintett figyelmesebben utitársnője csinos arcára. S miután a gyufát elfogadta, szinte kötelezve érezte magát beszédbe elegyedni vele.

— Reményilem, nem tartott az imént gorombának. Azt hittem, eltévesztette az aj-

tót s azért figyelmeztettem, hogy ez dohányzó-szakasz.

— Gorombának nem, csak haragosnak. Talán elveszített valamit?

— Mint rendesen. Ezuttal csak a vasuti jegyem s a gyufásszelencém.

— Nézze meg a felsőkabátja oldalzsebében.

Az ám! ott még nem kereste, pedig az a kis zseb éppen e célokat szolgálta. S csakugyan a jegy ott pihent.

— Hálás köszönet! Ön, ugy látszik gondolatolvasó! Talán a gyufámat is megleli.

— Mikor voltak utoljára a kezében?

— Midőn beléptem ide, rágyujtottam egy cigarettára. Arra még emlékszem, hogy néhány kinn felejtett levelet zártam a kizitás-kámba, de hogy a gyufát melyik zsebembe rejtettem, sejtelmem sincs.

— No hát nézze meg a kizitáskában, a levelek között.

Csakugyan ott fekiúdt a doboz.

— Ej, hiszen ön Sherlock Holmes-on is tanultes! Most mondja meg, kérem, hová utazom és mi célból?

— Ennél mi sem könnyebb — mosolygott a fiatal leány. — Hogy hová utazik, azt már leolvastam vasuti jegyéről, hogy miért megy, nem tudom, de hogy nem szivesen megy oda, ezt látom.

Uj gazdálkodás a Hortobágyon

A városi közgyűlés fontosabb ügyei.

Debrecen város legközelebbi közgyűlésén sok nagyon fontos ügy kerül tárgyalás alá, amelyeknek elintézése nagy horderővel bír Debrecen város gazdasági viszonyaira és nagy hatással van szociális kérdésekre is. — Ezek közül ez alkalommal csak három kérdésre akarunk rámutatni. Az első a Hortobágy hasznosításával függ össze, illetve azazal a most már befejezett ténynek tekinthető kérdéssel, hogy a Hortobágy területéből 12000 holdat mezőgazdasági művelés céljaira szakítanak ki s adnak kis és középgazdáknak bérbe.

(Uj gazdálkodás a Hortobágyon.)

A debreceni gazdákkal szemben nem egyszer hangzott el és nem is utoljára az a panasz, hogy gazdálkodásuk ósdi, nehézkes, minden modern fölfogástól irtózó és éppen ezért elmaradott s jövedelem tekintetében is gyöngye. Ez a panasz a gazdákkal szemben csak egyéni jelentőségű, de mint általános állapotra, nemzetgazdasági fontossággal bír. A legtöbb gazdálkodó tartózkodik mindamaz újításoktól, gazdálkodási szokások és ágak megváltoztatásától, amelyekkel más országok mezőgazdái összehasonlíthatatlanul szebb eredményeket érnek el. Miután pedig a magyar mezőgazda konzervatívizmusa legtöbbször csak a kényszerítő hatások alatt török meg, a kényszerítő hatásokat azoknak kell előidézni, akiknek ez módiában van.

A Hortobágy hasznosítása kérdésénél pedig ez a város közgyűlésének és tanácsának van módjában. A 12000 hold bérbeadásával ugyanis Debrecen városa, amikor finánciális eredményeket akar elérni, egyszersmint kisgazdákon is akar segíteni, mert olyan parcellákat akar teremteni, amelyekben a kisbérlet egész existenciájukat töllelhetik. Azonban csak félsegítést nyújt a város, ha rábízta a bérletre, hogy olyan gazdaságot folytassanak, amilyet akarnak. Mert folytatódik az, ami most van. Az árverési feltételekbe és a szerződésbe avatkozhatik be legjobban Debrecen város tanácsa a gazdálkodási mód megváltoztatásába. Kikötheti ugyanis a ta-

— Eltalálta. Családunk fejéhez, a nagynénémhez utazom, aki egy hosszú prédikációval fog megörvendeztetni. Agathe néni sehogy sincs megelégedve az életmódommal.

— Tehát nőten? Kár! Ha felesége volna, sose keresne semmit.

— Köszönöm, ebből az orvosságból nem kérek — kacagott George. — Lemondok róla. Pedig Agathe néni már három esztendeje igyekszik rajta, hogy bevezek a házasság révébe.

— S vajon nem cselekedne-e bölcsen, ha eleget tenne nagynénje óhajának? Önnek még több előnye volna belőle. Én bizony nem vagyok ellensége a házasságnak, s ha szüleim így szólnának: — Ime, egy csinos fiatalember, akit kiszemeltünk a számodra, — készségesen beleegyeznék.

— Hja, persze, önként, franciáknál ez így szokás. De minálunk ok volna a válásra, ha később rájövnenek, hogy imádotunk idegen befolyás révén lett a miénk.

— Ostobaság! Papák és mamák, bácsik és néniknek joguk van beleszólni az ilyenbe. Maguk angolok mindenben ilyen tulzottak.

Bájos arcával, kacér egyéniségével, pikáns ellentétben állott a házasság szinte üzletszerű fejtegetése. Most friss cigarettára gyújtott.

— Nincs semmi olvasnivalóm. Pedig, ha sokat beszélek, unalmassá válok, s akkor keletlenül emléket hagyok hátra önmé. Legjobb lesz, ha hallgatok és hagyom önt szép nyugodtan olvasni.

Nem, ezt George nem akarta. Most már franciául csevegtek tovább és Georgenak

nács, hogy egy-egy ötven holdas bérlő köteles legalább három-négy holdon, amely erre alkalmas, kertgazdaságot, konyhakertészetet folytatni, vagy hogy baromfi-tenyésztést üzzön. Ez utóbbi foglalkozás különösen alkalmas arra, hogy míg egyrészt óriási és biztos jövedelmet biztosítson a gazdálkodónak, addig másrészt piacot, sőt kereskedelmi forgalmat teremthet és így közgazdasági jelentőségűvé válhatik. Az állam minden tekintetben segélyre siet az ilyen törekvéseknek s így a mód is meg van könnvitve a berendezkedésre.

Ilyen hatósági intézkedések, kényszer alkalmazása mellett megszokja a gazdaközönység is a jobb utat s nem fenyegeti őt az a veszély, amelytől az egész Hortobágy hasznosítása esetén féltik, hogy ugyanis régi, kényelmes és óriási területen kis haszonnal dolgozó gazdálkodásához elveszti a talait s existenciája megy tönkre.

(Parcellák a Borzason.)

Ugyancsak fontos kérdés a Borzas-puszta megvétele is. Ezt a területet, amely a Hortobágyval közvetlen határos, annak szinte egyik része, holdanként 400 koronáért ajánlották föl a városnak. Az egész pusztát 1126 hold. A városi tanács és a közgyűlés is me-reven elzárkózott az elől, hogy ezt a földet megvegye, mert azon rossz területek is vannak és egyik tekintélyes nagy részlete, az úgynevezett Darvas-rét vizállásos föld volt. Most azonban e réten át az árvédelmi társulat csatornát épített, úgy, hogy a most rossz terület elsőrangú szántófölddé lesz. — Ez a Darvas-rét pedig mintegy fele a Borzas-pusztának.

A városnál már ajánlatok is vannak arra, hogy átlag husz koronával holdanként nagyon szívesen kiveszik a földszegény balmazvárosi emberek. Már kidolgozott terv is van arra, hogy husz-huszonnégy éves kezdő bérletet s parcellázás esetén a városnak ötven év múlva tehermentes, használható, jól jövedelmező birtoka lesz. A városra semmi más teher nem járulna, mint a kezelés gondja. Az amortizációt a bérletnek jövedelme teljese fedezi, csupán az első négy évben kell a vizszabályozási költségeket fizetni, de ezeket is megtérítik a következő bérletek jövedelmei.

A tanács állásfoglalása azonban a vétel ellen az első ajánlattal szemben igen helyes

ujra és újra alkalma nyílt, élénk kis utitársnője naív észszerűségét élvezni. Bizonyos kérdésekkel szemben határozott tudatlanságot árult el s ezt csöppet sem restelte, sőt, mintha nem is akarna többet tudni. Mint egy kis harmatos vadvirág, amilyen még érezni az anyaföld illatát.

Most a vonat meglasztotta menetét, s berobogott az állomásra. Dolling megjelent az ajtóban, hogy urának podgyaszát összeszedje.

— Hagyja ezt! — parancsolá George. — Ennek a fiatal hölgynek a podgyászja a szomszéd szakaszban van. Menjen, szedje össze és tegye föl a kocsijára. Az én holmimról majd magam gondoskodom.

Dolling kissé felhuzta szemöldökeit. Ő értett a típusokhoz, de hallgatott és engedelmeskedett.

Midőn visszatért, urát a perrónon találta, kétségbeesett ábrázattal egy halom bőrönd között. Sejtelve sem volt, hogy melyik az övé s a hordárokat is összezavarta.

— Na, Dolling, csak hogy itt van. Nézzen a holmim után. Itt volt a fiatal hölgy kocsija?

— Igen, sir.

— Jó, én gyalog megyek.

Az uton azon töprengett, merre vehette utját szép kis utitársnője?

Nagynénjének a háza két mértföldnyire fekiúdt a város mögött. S egész uton egy esetleges vizszelátás gyönyöreiről ábrándozott. Egyedül ebédelt nagynénjével.

— Nem hívtam meg senkit mára, George, mert egyedül akartam veled beszélni. De holnap egész sereg vendég jön.

volt. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a vételt egyáltalán el kell ejteni, hanem azt, hogy olcsóbb árat kell elérni. Tudvalevően a gazdasági bizottság, amely leghivatottabb e kérdésben véleményt mondani, szintén azt javasolja, hogy a Borzas-pusztát meg kell venni.

(A vegyikísérleti állomás.)

Ugyancsak a márciusi közgyűlés elé került a vegyikísérleti állomás fölállításának dolga is, amelyről a napokban hosszasan és részletesen írtunk. A tanács amellett van, hogy a vegyikísérleti állomásnak Debrecenben való fölállítása szükséges és célszerű és annál inkább kívánatos, mert Debrecennek amugy is fenn kellene tartania egy vegyikísérleti állomást, de nagyon kérdéses, hogy egy ilyet Debrecen a maga számára meg tudna-e nyerni. És ha igen, akkor is kétségtelen, hogy annak létesítése is tetemes hozzájárulást kívánna. A tanács kiküldöttei még mindig tanulmányozzák a kérdést, de az már kialakult véleménynek tekinthető, hogy a 200000 korona értékű hozzájárulást javasolni fogja annál is inkább, mert minden nagy előnytől eltekintve, közvetlen haszna is lesz Debrecen városának az intézményből, mert a rendőrségi, közegészségügyi, egyszóval hatósági vizsgálatokat díjmentesen, az üzemi vizsgálatokat 50 százalék kedvezménnyel végzi a vegyikísérleti állomás, ami évenként néhány ezer korona megtakarítást jelent.

KÖZOKTATÁS.

Vizsgálatok az iparostanonciskola téli tanfolyamán. Debrecen sz. kir. város f. u. iparostanonciskolájában elhelyezett téli tanfolyam rajz- és közmismereti osztályainak vizsgálati március 16., 18. 19. és 20. napján tartatnak meg. Midőn a hatóságok, testületek általában iparoktatásunk előhaladása iránt hazafias meleg érzéssel bíró nagy közönséget, eddig is örömmel tapasztalt érdeklődésére támaszkodva, felkérjük e vizsgálatokon leendő megjelenésre, ugyanakkor figyelemre méltatni kérjük azon körülményt, hogy t. i. kiváló iparostanulóinknak tovább buzdítását eszközöl jutalmakat — bármily szerénynek is legyenek azok — csak az esetben leszünk képesek adni, ha — mint eddig is — e jutalomösszeg összehozásában a cselekvő jóindu-

— El vagyok ragadtatva.

A szokott beszéd tárgyát kerültek sorra. Agathe néni kétségbeesetté George ateista nézetei, léha életmódja, — miért okoz neki ennyi bánatot, éppen most, mikor amugy is annyi veszélye van a cselédeivel. Miért nem nőül meg?

És George azzal a kijelentéssel lepte meg nagynénjét, hogy adott körülmények között, semmi kifogása a nőülés ellen. Agathe néni sietett a kedvező alkalmat üstökénél ragadni.

— Pompás! Holnap az ebédnél bemutatom a fiatal hölgyet, akit számodra kiszemelttem. Bájos, előkelő, művelt és kétezer font évi jövedelme van! Ideális feleség lesz!

Miután Agathe néni visszavonult, George még elszívta pipáját a dohányzóban. S gondolatai mélabusan repültek vissza délutáni élményeihez. Milyen ügyetlen volt. Még a nevét sem kérdezte meg utitársnőjének. Ki tudja, talán a szerencsét szalasztotta el, amely csak egyszer suhan el az ember mellett!

Fenn a szobában megkérdezte az inasát: — Dolling, teljesítette a megbízásomat? Sikerült megtudnia, ki a fiatal hölgy és hol tartózkodik?

— Igen, sir — felelé Dolling. Itt van a házban.

— Itt?!!

— Igen, sir. Lady Agathenak az új kormornája. A podgyázkocsin jött. Azt hittem, ön is látta, sir, amint elhaladtunk ön mellett!

— Nem, nem láttam! — dadogá George hosszúra nyúlt arccal.

latot kimutató, áldozatra kész társadalom támogatásában ezuttal is részesülünk. Minden jutalmazásra szánt összeg folyó hó március 15-ig Csúrka István ipariskolai igazgatóhoz (Burgondia-u. 1. Ipariskola) juttatandó. Debrecen, 1912. február 20. Hazafias tisztelettel a felügyelő-bizottság nevében: Aczél Géza, elnök.

Kálvineum-ünnep Debrecenben

Az előkészítő bizottság ülése.

Nagyszabású, hatalmas mozgalom indult meg Debrecenben is a *Kálvineum* (Lelkészvárház) létesítése érdekében s egyre több nemes érzésű lelket nyer meg magának. Szombat délután négy órától ötig bizalmas értekezletet tartott a debreceni Kálvineum-ünnep előkészítő bizottsága, melyen résztvettek: *Baltazár Dezső* dr. püspök, *Degenfeld József* gróf főgondnok, *Kiss Ferenc* egyházkerületi főjegyző, *Márk Endre* udvari tanácsos, egyházkerületi főügyész és a társadalom előkelőségei közül számosan.

Az értekezletet *Baltazár Dezső* dr. püspök nyitotta meg. Előadta, hogy a nemes mozgalomhoz, mely Komáromtól Kolozsvárig, Ungvártól Lugosig hódít már, *Debrecen* is csatlakozik s ha időben hátramaradt, remélhető, hogy anyagiakban ki fog tenni magáért. Ez a mozgalom nem felekezeti, de lényegében magyar nemzeti és társadalmi célt tűzött ki. Röviden érintette a protestáns lelkészek nagy hivatását a multban. A nemzeti eszme legértékesebb elemeit nem szabad segítség nélkül hagyni s ha az egyház és az állam nem teheti, társadalmi kötelesség lesz a segítség. Mert a mai helyzet tarthatatlan, mikor — az egy évi *kegyeleti év* letelte után — csak évi 150 koronát ad az egyetemes Gyámintézet az elhunyt lelkész árvái részére, tehát naponta 20 és fél krajcár jut a létfenntartásra. Másfél esztendeje indult meg a mozgalom s a felekezeti jellege elmaradt. A társadalom úgy tekint, mint az árvák ügyét. Mindenki az árvák könnyeit nézte s áldozott.

E vázlatos előterjesztés után, mely a közönségre nagy hatással volt, felállott *Márk Endre* udvari tanácsos, egyházkerületi ügyész, aki a mozgalomban kitünő tevékenységét ragyogtatta és előadta az ünnepekre vonatkozó terveket. Az ünnepek ideje *május 18 és 19 napja*, sulypontja a második nap. Három tervezet van; az első a *szimulábrára*, egy vagy két estén. A második terv az, hogy a helybeli három elsőrangú templomban délelőtt a *legjelesebb egyházzónokok prédikálnak* a magasztos ügy érdekében s délután ugyanott *orgona-hangversenyt* rendeznek. A harmadik terv az, hogy esetleg egy *erdei népiünnepélyt* is tartanak.

E tervekhez hozzájárultak a meghívottak s *Balogh Ferenc* dr. főiskolai tanár azt jegyezte meg, hogy az istentisztelet tartásánál tekintettel kell lenni arra, hogy a hivatalbeliek is részt vehessenek s talán délután tartásuk meg. Felhozta, hogy a párisi tizenöt templomban egy alkalommal egyszerre tartottak istentiszteletet s az adakozás összege tizenötezer frankra rugott.

Szó volt a *templomi belépti díjról*, hozzájárultak *Degenfeld József* gróf, *Jászi Viktor* és *Márk Endre*. E terv megvitatása a szűkebb bizottság feladata lesz.

Márk Endre javaslata szerint a *szellemi* és az anyagi ügyeknek külön rendezősége lesz, amelyben a debreceni társadalom előkelőségei máris igen nagy számmal jelentkeztek, úgy, hogy az egész rendezőség körülbelül 500 tagból fog állani. A szellemi és anyagi szűkebb bizottság hölgy- és férfi tagjainak névsorát terjesztette ezután elő, ez a bizottság azonban még nem végleges.

Nagy tetszéssel fogadta az értekezlet *Baltazár Dezső* dr. püspök azon bejelentését, hogy az első adomány a *Kálvineum* javára már beérkezett: *Kenézy Gyula* dr. udvari tanácsos utján 1000 korona a *Debreceni Hitelbank* részéről. Köszönettel vették tudomásut mire az értekezlet véget ért.

Debrecen társadalmának, minden más szempontot félretéve, talpra kell állnia, hogy összes rétegei méltó módon vegyék ki részüket ez ünnepélyből, annak nemes, fenkölt céljára áldozatot hozzanak s az előkészítés munkájának minden mozzanatát figyelemmel kísérik.

Burián homo regius?

Andrássy a munkapárt mellett.

A ceglédiek üdvözlik Kossuthot.

Egy pillanatra szélségsend állott be a debreceni válságban. A munkapárt tegnapi férfias, hazafias és inponáló határozata után mindenki figyelemmel tekint a király döntése elé, amely nemcsak a válság megoldását, de az esetleg új irányok megnyitását jelenti.

Különös érdekessége a mai napnak *Andrássy Gyula* gróf nyilatkozata, amelyben állást foglal a munkapárt határozata mellett. Másik érdekessége a ceglédi függetlenségi párt fölrata *Kossuth Ferenchez*, akinek politikáját bizalomnyilvánítással helyeslik.

Természetes, hogy a kombinációk sem maradtak el, minthogy ilyen nagy alkalmakkor ezek sohasem maradhatnak el. Ezek között a legérdekesebb a *M. H. közlése*, amely szerint a király *homo regius* Burián István báró jönne, aki a két éves katonai szolgálatot a választói reformot hozta hadmentes alapon.

A mai eseményekről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

A lemondás a hivatalos lapban.

A hivatalos lap mai számában a kormány lemondásával kapcsolatban a következő közlemény jelent meg:

Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége 1912. évi március 7-én Bécsben kelt legfelső elhatározásával a magyar összes miniszteriumnak hivatali lemondását kegyelemben elfogadni és egyuttal meghagyni méltóztatott, hogy az egyes miniszterek hivatalos működésüket további legfelső-elhatározásig folytassák.

A lemondás a főrendiházban.

A főrendiház ma déli tizenkét órakor *Csáky Albin* gróf elnöklésével ülést tartott. Szokás ellenére a főrendek ma elég tekintélyes számban jelentek meg s a szokatlan érdeklődés oka, hogy ma jelentették be a felsőházban is a kormány lemondását.

Az elnök csak néhány perc késéssel nyitotta meg az ülést, mert *Khuen-Héderváry* gróf elkésve érkezett. Mikor a miniszterelnök a terembe érkezett, a főrendek felálltak, éljenek, tapsoltak, amit *Khuen* gróf meghajlással köszönt meg. Felállott a jelenvolt *Fejérváry Géza* báró is, aki az ülés megkezdése előtt *Hazai Samu* honvédelmi és *Lukász László* pénzügyminiszterrel beszélt hosszasan.

Csáky Albin gróf elnök megnyitván az ülést, több személyi előterjesztést tett, többek között *Aehrenthal* gróf elhunyt közös külügyminiszter emlékének jegyzőkönyvbe iktatására vonatkozólag.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök emelkedett szólásra és bejelentette, hogy a kormány beadta lemondását s a király azt elfogadta. Egyben kérte a főrendiházat, hogy az új kormány megalakulásáig ne tartson üléseket.

A ház ehez hozzájárult. Hitelesítették még a jegyzőkönyvet, mire *Csáky Albin* gróf elnök bezárta az ülést.

Az ülés fél egy órakor ért véget, a lemondott kormány tagjainak rendezett ováció közepette.

Minisztertanács.

A főrendiház ülése után a kabinet tagjai *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök elnöklete alatt minisztertanácsot tartott, amelyen folyó ügyeket intéztek el.

Andrássy Gyula gróf nyilatkozata.

Andrássy Gyula gróf egy estillap munkatársa előtt nyilatkozott a politikai helyzetéről. A munkapárt tegnapi határozatáról a következőket mondotta:

— A nemzeti munkapárt állásfoglalása engem teljes mértékben kielégített; helyesnek és elegendőnek tartom.

— A hatvanhetes pártok köréből olyan fenyegetés halik, hogy a rezolúció nélkül *egy szál ujoncot se adnak* a hadseregnek. Lehetségesnek tartja ezt a kegyelmes ur?

— Lehetségesnek és *ez így is lesz. Minden kormányt megbuktatnak*, legyen az akármilyen, amelyik nem hozza az ő követeléseiket, amelyik nem hevezkedik az ő álláspontjukra.

— A provizóriumot végkép elutasítják?

— Igen. *Ez a lehető legrosszabb megoldás.* Nevetséges kijátszás az egész.

— Oly provizóriumról van szó, amely 57 ezer helyett csak 33 ezerrel emeli az ujonclétszámot s a két éves szolgálatot nagy mértékű szabadságolásokkal valószínűsíti meg már az átmeneti idő alatt. Ez ellen is vannak tárgyi kifogások?

— Ismétlem, kijátszás az egész. Mert az ujonclétszámot így is föl kell emelni, de viszont semmiféle nemzeti követelésünk sem teljesül. Elesnek a véderőben tervezett szociális reformok is, vagy pedig amennyiben kis részben életbelépnek, mint katonai kegy és nem mint törvényes jog valósulnak. — Vagyis a provizóriumban minden előnye meg volna a hadseregnek és semmi a nemzetnek. A hazafias pártok föltétlenül ragaszkodnak mindazokhoz a nemzeti jogokhoz, amelyek a véderőjavaslatokban voltak s azokat nem fogják elengedni, főként nem az ujoncmegajánlási jog tisztázását, amit a póttartalékosokról szóló rezolúció tervezett.

— Azt mondják, hogy mindezek a kérdések a véderőjavaslatok visszavonásával elvesztik aktualitásukat. Az új kormány esetleg úgy kerüli el a nehézségeket, hogy mindent függőben hagy és például a póttartalékosok kérdésének megoldását a végleges véderőig elhalasztja. Elfogadnak esetleg egy ilyen megoldást?

— *Eszünk ágában sincs.* Minden olyan kormány ellen, amely nem teljesíti vagy csak függőben hagyja is akarja követeléseinket, *érvényesíteni fogjuk álláspontunkat.* Ilyen kormány a mi támogatásukra nem számíthat.

Kossuthék a provizórium ellen.

A Kossuthpártban szintén *élesen ellenzik a provizóriumot* s állásfoglalásukat azzal indokolják, hogy az a provizórium, amelyet *Kossuth* Ferenc évekkal ezelőtt meg akart valószínűsíteni, lényegesen eltér attól a provizórikus megoldástól, amelyet *Justh Gyula* pártja most propagál. A Kossuth-párt egyik tagjának alkalmá volt a mai nap folyamán *Kossuth* Ferencel a kérdésről beszélgetni, aki a következőket mondotta:

— A véderőreform kérdésének provizórikus megoldásába úgy, hogy ez csak a terheket adja meg s az előnyöket kiküszöbölje, nem mehetünk bele, mert a nemzet jogállamának ideiglenes csorbitásába nem nyugodhatunk bele.

A Kossuth-pártkörben ma délelőtt tizenkét óra után bizalmas megbeszélés volt, melyen *Apponyi Albert* gróf is részt vett.

Kossuth Ferenc nyílt levele.

A ceglédi függetlenségi párt gyűlést tartott, amelyből *Kossuth* Ferenchez fölratot küldött. E fölratban kijelentette a párt, hogy a változott politikai helyzet dacára tántoríthatatlan bizalommal viseltetik *Kossuth* Ferenccel iránt.

Kossuth erre nyílt levélben válaszolt. Ebben megköszöni a párt nyilatkozatát és azt mondja, hogy a *Kossuth*-párt követelése

oly méltányos volt, hogy az elől a munkapárt sem zárkozhatott el. Ez okozta — úgy mond — a kormánynak különben férfias bukkását. A válság hosszú lesz és súlyos, mert ellenségeink elhittették a királynak, hogy követeléseink teljesítése esetén sérelmek érik az ő jogát, de ő és pártja minden helyzetben és körülmények között helyt fognak állani.

Auffenberg a királynál.

Bécs, március 8. Auffenberg lovag közös hadügyminiszter ma délelőtt tíz órakor külföldön kihallgatásra jelent meg Schönbrunnban a király előtt. A kihallgatás feltűnő hosszú ideig, több mint másfél óráig tartott. A hadügyminiszterhez közelálló körök értesülése szerint Auffenberg a májusi előléptetések és egyéb katonai személyi ügyeken kívül főképp a véderőreform, illetve a provizorium ügyéről tett jelentést a királynak. A hadügyminiszter elsősorban ugyan azt óhajtáná, hogy a végleges véderőreformot vigyék keresztül a két parlamentben, miután azonban ehhez alig van remény, elkészítette a provizorium tervét is. Auffenberg tervezete alternatív természetű és két részre oszlik: az egyik egy hároméves, a másik egy egyéves provizoriumot foglal magában. Ausztriában a többszöri provizorium nagy ellenzéssel találkozhat.

Homo regius.

A Magyar Hírlap írja, hogy a király a válság megoldására homo regiuszt fog küldeni. Ez a homo regiusz Burján István báró lesz. Ő hozza a provizorikus kibontakozást s a provizoriumban a 2 éves katonai szolgálattal s a választói jog reformját. Mindezt pedig 67-es alapon tervezik.

Vasúti karambol a debrecen—budapesti vonalon

A személyvonat beleszaladt a tehervonatba.

A debrecen—budapesti vasúti vonalon az éjjel csaknem végzetes vasúti szerencsétlenség történt. Egy korai indítás folytán az éjjeli személyvonat beleszaladt az előtte haladó tehervonatba s ennek utolsó kocsit úgy dobta a sínre, hogy azok közül több pozdorjává zúzódott s vagy nyolc kocsi erősen megrongálódott. Emberéletben szerencsére kár nem esett, csupán a közbeeső közlekedés akadott fenn s a forgalmat reggelig átszállással kellett ebonyolítani.

A karambol Kisújszállás és Fegyvernek között, az ugynevezett Turgony-kitérőn történt éjjel 11 és 12 óra között. Akkor haladt ugyanis keresztül az 572. számú tehervonat melynek kisújszálláson lett volna a találkozója az 510-es számú személyvonattal. Am Fegyverneken megfeledeztek a már elindított tehervonat menetsebességéről s a személyvonatot indulási idő előtt bocsájtották ki az ottani pályaudvarról.

Ugy 11 óra után a személyvonat utasai hatalmas lökésre ébredtek fel, mindenki azt hitte, hogy tragikus vasúti szerencsétlenség következett be. Pillanat alatt kiugráltak a szakaszokból s az általános pánik és fejtelenség küszöbén senki sem tudta, hogy mi is történt voltaképp. A nők kibontott hajjal, a férfiak hiányos öltözetben szaladgáltak aláfél s a zuhógó esőben egymástól igyekeztek felvilágosítást kapni. Ezalatt a vonat személyzete is összeverődött s a bekövetkezett katasztrófa méreteit igyekezett megállapítani.

Kitűnt, hogy a személyvonat mozdonya rászaladt az előtte haladó tehervonat utolsó kocsijára. Ezt és az előtte kapcsolt teherkocsit pozdorjává zúzta s még másik nyolc kocsit is kidobott a pályatestre, melyek szintén erősen megrongálódtak. A bennük levő áruk részbe, vagy egészben tönkrementek. A személyvonat mozdonya is erősen megrongálódott, úgy, hogy az utat folytatni nem tudta. A közeli őrházból azonnal jelezték az esetet a kisújszállási állomásra, ahonnan csakhamar több segítő mozdony és egy munkáscsoport jött ki a pálya szabaddá tételére. Órai megfeszített munka után végre sikerült a sintestet annyira megtisztítani, hogy az időközben Szolnokról érkezett segítőmozdonnal a személyvonat folytathatta utján Püspökladányba.

Az összeütközés az eddig megejtett vizsgálat adatai szerint valószínűleg az által következett be, hogy az 510-es számú személyvonatot korábban indították el, mint a menetrendi utasítás előírja s így az előtte haladó 572 számú tehervonatnak nem volt annyi ideje, hogy a fegyverneki állomásra befuthasson. A személyvonat vezetője az esőben nem vette észre az előtte haladó tehervonatot s teljes menetsebességgel szaladt annak utolsó kocsijába. A kocsik egymásra torlódtak, majd kidőlték a pályatest mindkét oldalára. A személyvonat vezetője emberfeletti erővel fékezett, de a karambol nem tudta elhárítani.

A kár több ezer koronára rug, úgy a vasúti felszerelések, mint az áruk értékösszegében. Emberéletben kár nem esett, csupán a tehervonat fékezése s az egyik fűtő szenvedett erősebb ütést és zúzódott.

A karambol folytán a budapesti személyvonat utasai hajnali fél három óra helyett hét óra után, a reggeli 8 órai vonattal jövők pedig déli 12 órakor érkeztek Debrecenbe. A déli gyorsvonat már csak 10 percet késett, mert az éjszaka folyamán a pályatestet sikerült annyira megtisztítani, hogy kellő óvatossággal keresztülhaladhattak ott a közlekedő vonatok.

IRODALOM

Karacs Ferenc térképmetsző élete és művei.

Ezen a címen a napokban jelent meg a Magyar Földrajzi Társaság támogatásával, a városi nyomda betűivel egy érdekes, figyelemre méltó munka, amelyre szerzője Ecsedi István dr. debreczeni kollégiumi tanár.

Lehetnek sokan, akik e szürke cím után e nem mindennapi foglalkozású ember életéről szóló munka belső tartalmát általános érdekűnek nem tartják, hanem egyneműen a szaktudósok szűk körének érdeklődésébe utalják. Hát ez — bizvást leírhatjuk — Ecsedi Istvánról nem áll, különösen nem Debrecen társadalmára nézve, amely e munkában láthatja, mint vette ki oroszlánrészét nemzeti műveltségünk minden ágából a keblén melengtetett főiskola, mint gyűjtögette azt a szellemi tőkét és erkölcsi értéket, amely annyi áldozat és ígéret után végre Debreczennek juttatta a harmadik egyetemét.

Ecsedi könyve nem száraz életrajz, nem egy művész ember életkörülményeinek keresett, erőltetett leírása és értékének, jelentőségének kimért tudományossággal való megállapítása. Szerző azt, amit előszavában ígér, be is váltja. Úgyesen, a legtöbbször igen érdekes és tanulságos korrajz kereté-

ben szövi Karacs Ferenc életét. Mindvégig vonzó történeti és társadalmi miliót adva fejti ki Karacs érdemeit, állapítja meg jelentőségét.

Legelőször a debreczeni kollégium XVIII. századvégi belső életébe, a nagynevű Maróthi reformatori korszakába pillanthatunk be, amelyben Karacs is él, ahol a rézmetsző diákok körében korán kibontakozik művészi hajlama. Pestre kerülve szakít papi pályájával s rézmetszővé, térképészítővé lesz. Művészete mellett életének másik jelentős mozzanata szerencsés házassága. Igen érdekes és kulturhistoriai, meg irodalomtörténeti szempontból egyaránt becses adatokat nyújt Ecsedi Karacs és családja pesti életének megrajzolása közben. Megkapó epizódok sora tárul elénk, amikor a nagyműveltségű Karacs házaspár pesti „Tusculanumának” mintá család életét, az őket felkereső neves baráti kört, a magas színvonalu szellemi életet, eszmecseréket bírja. A pesti művészek és írók (köztük Fáy András, Katona József) kedves találkozó helye volt a Karacs-ház; itt született az „Aurora” s egyik szobájának asztalán írta Katona Bánk-bánját. Nemzeti műveltségünk fejlődésének a francia forradalom hatása alatt ébredő, majd egyre jobban forrongó korszaka az, amely Karacs Ferenc pesti tartózkodására esik, ez nyomja a család életére is jellemző bélyegét, ez teszi vonzóvá, általánosan érdekűvé életfolyását s egyúttal állandóan szórakoztató tartalmúvá Ecsedi könyvét.

A mindvégig változatos biográfiának második felében megismerjük a debreczeni kollégiumban fejlődött, Bécsben tökéletesedett Karacs Ferencnek, a XIX. század legnagyobb és legtermékenyebb magyar térképészének munkáit. Megismerjük legfőbb művét, a magyar kartográfiai irodalomnak egész Kogutowicz fellépéséig legtekélyesebb alkotását, 1838-ban megjelent „Európa Magyar Atlás”-át. Ez Karacs legutolsó, legnagyobb, de legművészibb alkotása is. Tiszta, gondos metszése, gyönyörű, mintabetéi, harmónikus beosztása, tetszetős külseje s az egyes térképeknek a kor tudományos színvonalán álló tartalma teszik azzá.

Ecsedi munkájában a művészpár arcképén kívül a debreczeni rézmetsző diákok négy eredeti rézlenyomatú térképét is találjuk. Kár, hogy Varasdmege mappájának díszítése helyett Karacsnak Európa Magyar Atlásából nem mutatott be egy lapot a szerző.

Ma, amikor a térkép a könyv- és újságolvasó közönségnek, a tudományos és mindennapi élet embereinek egyre nélkülözhetlenebb eszköze, egyre becsesebb kalauza, a jelentőségében rohamosan növekedő földrajzi tudományt kedvelőknek pedig folyton zsebben hordott lexikona lett; különösen megleg elismerésben részesítjük Ecsedi István dr. könyvét, amelyben a hálátlanul elfeledett legnagyobb magyar térképésznek, Karacs Ferencnek munkásságát és ezzel együtt kártográfiánk fejlődését tisztázta.

De örömmel kell konstatálni azt is, hogy a magyar irodalom ismét szaporodott egy olyan komoly, tartalmas munkával, amelyben Debreczennek, közelebbről a debreczeni főiskola multjának babérkoszorújához egy újabb levél van téve, mert hiszen Karacs művészetének debreczeni eredetét, pályájának debreczeni vonatkozását gondosan igyekszik kidomborítani a szerző, ami szemünkben szintén jelentős érdeme.

Madai Pál.

A Debreceni Szemle e heti száma változatos tartalommal jelent meg. A borítékot a vendéglős kávé s bál védnökőinek arcképe díszíti. Novellát, verseket, cikkeket írtak a lapba Krudy Gyula, Pásztor Árpád, Nagy Vilmos, Zivuska Andor, Szatmáry Zoltán, Zuboly s irodalmi, művészeti rovatába a he-

KONCZ fest és vegyileg tisztít mindennemű ruhát, valamint csipke és szövet-függönyöket k fogástalanul.

DEBRECZEN.

Gyár és főüzlet: Arany János-u. 0. Fióküzlet: Bathányi-u. 2. — Telefon 710. sz

lyi írógárda legjelesebbjei. A népszerű hetilap kapható a főtéri trafikokban egyes száma ára 30 fillér. Előjegyzési ára negyed évre 3 korona.

A KULISSZAK MÖGÜL

Beszélgés Villány kisasszonnyal

Bocsánatot kérek mindazoktól a művészeketől és művésznőktől, kiket azáltal sértettem meg, hogy e pillanatban lefoglaltam az általuk kisajátított eme földterületet. De nem tehetek róla, ha én ma sem mondtam le Szilassy Etelkáról erről az izig-vérig művésznőről, akit ma sem látok kisebbnek, mint mikor egy színháznak keresztelt nézőtérrel tapsoltam nem mindennapi kvalitásainak.

De türelmet érdemel a vendégművésznő: Via-Villány kisasszony is, akinek talentumáról nálamnál sokkal gyakorlottabb szemű művész-talented: a müncheni művészvilág megannyi kiválóságai állítottak ki „gazdag értékekre” becsült bizonyítványt.

Igy hát kopogtatok. A művésznő nyit ajtót. Egy cseppet sem — jelmeztelenül.

— Hogyan? — kérdelem — kegyed nem Évakori divattal bájolja el vendégeit?

Nevet és helyel kínál meg.

— Azt hitte?

— Valóban a fővárosi lapok után nem gondolhattam mást.

— Hogy-hogy?

— Ha jól emlékszem, egyik interjuban volt elmondva, hogy Ön fürdőkádban is fogad vendégeket.

— Azaz, nem fogadok. Bizonyosan valamelyik zsurnaliszta akkor talált hozzám kopogtatni, mikor fürdöttem. Így várnia kellett s bosszuságában írta, hogy — nem kellett várnia.

A kisasszony gyöngén beszéli a német nyelvet, párisi leány, így hát — magyarra fordítottam a beszédet. Ugy lászik, ezt még a németnél is kevésbé értette.

— Pedig azt mondják, Ön magyar?

— Az elődeim voltak — feleli németül — az apám, anyám francia volt.

— Hol született?

— Ruenben, Páris közelében. Előbb némajátékokban léptem fel a „Des Arts” színházban. Itt érlelődött meg bennem az a tudat, hogy a ballet nem fejezi ki azt a művészi eszmét, ami a táncnak tulajdonképeni rendeltetése. Hat évvel ezelőtt tehát a plasztika tanulmányozásához fogtam s ennek kiaknázásával reformáltam meg a táncot. A szobrászat volt ebben a tanítómesterem, mely az izmokkal éri el a legnagyobb hatást.

— Ezért táncol meztelenül?

— Igen, mert a mai ruhában a legszebb mozdulatok ellaposodnak.

— Nem fél, hogy csak az érzékekre gyakorol hatást?

— Eppen nem. A férfiak úgy járnak velem, mint az Ön által idézett újságíró. Fürdőkádat várnak — és fürdőleplet kapnak helyette.

Rövidre nyírott hullámos fürtei pajzánul félrebillenek s az a különben jelentéktelen asszonyleány egyszerre kiszéplül, meghatalmasodik s a művészeté válik elevénnyé. Hatást ért — egy izommozgással.

— Ugyan bájos művésznő, Ön, aki anynyiszor áll — mondjuk háromnegyed részben — meztelenül férfiak elé, nem lett még érzéketlen a nemi különbözetek iránt? A férfiakat értem alatta.

— Hová gondol? kacag leányosan — nem vagyok én férfigyűlölő! A testem a színpadon nem a Villány kisasszonyé. Csak anyag, amivel a szobrász dolgozik. A meztelenségem nem a férfié... Lesíti a szemét, talán szégyenli, hogy velem, a férfival kell így beszélnie. Még egy kérdést adok neki.

— Tehát nem feminista?!

— Nem vagyok az, bár kétségtelen, hogy szabadon élek, mint nézetem szerint minden nő teheti, ki a kenyerét maga keresi meg...

Kezet fogunk, törekeny, vézna, vérekes kacsóit méregetem végig és gondolkozom, hogy lesz ezekből szobor?! De ez már a kritikusokra tartozik.

Conferencier.

A pálinka.

Gyermekek bünhődnek az anyjukért.

Megrázó mozzanatokbangazdag ez a történet. Az alkohol, mint pusztít el egy virágzó családot, tesz tönkre egy becsületes családapát, dob a lejtőre egy asszonyt és szül beteg és elhagyatott gyermekeket. Valóságos mozdíráma játszik itt előttünk, melynek filmjeiről az élet, a démoni szenvedélyek és nagy alamerülések álarcával vigyorog reánk. S ami a legmegdöbbentőbb az esetnél, egy asszony játsza benne a siralmas mozgató szerepet, aki az alkoholnak annyira rabjává lett, hogy nemcsak a maga existenciáját áldozza fel, de az anyai szeretet legsajátosabb érzését is levetkőzi s míg szenvedélyének kielégítésére az utolsó filléreit áldozza, gyermekei akár éhen veszhetnek miatta.

Szerelem és alkohol.

Huzamosabb időn keresztül virágzó mosódája volt a Piac-utcán Fehér Károlyné. Az üzlet alig győzte teljesíteni a megrendeléseket és sokszor három-négy kisegítővel dolgozott a csinos, gömbölyű és kívánatos asszony. Aki, bár egyszerű parasztleány volt, urfi családokat megillető komforttal rendezte be életét. Volt a háznál minden, amit a szeme-szája megkívánt. Főleg pedig az italokból ki nem fogyott a raktár sohasem.

Mert Szepesi Juliánna, mint leánynevéen hívták a mosóintézet tulajdonosnőjét, nemcsak formás, de életvidor asszony is volt s a mulatságokon kívül az édességeket is kedvelte. Első sorban a liköröket. A férje bálványozásig szerette, semmi kifogást sem tett hát ez ártatlannak látszó szenvedély ellen. Sőt hogy asszonyának kedvét lelje, maga is gyakran lepte meg egy-egy üveggel.

— Nem tudtam — mondja — hogy a vesztét készítem elő évvel!

Tizenkét év előtt született az első gyermekük: Sándor. Ez csak betetőzte boldogságukat s az asszony ki nem fogyott az ünneplésből. Bor, sör és mindenféle italozás járta naphosszat. Tellett rá, az üzlet kitünően ment s a férfi sem tette a kezét ölbe, hanem megfogta a dolog ekéje szarvát.

— Egy kis házikót is hamar összekuporgattam a külsőségen! — emlékezik a régi jó időkre Fehér Károly. Nem tudhattam, hogy még azt is megissza az asszony. Mert ivott ám később naphosszat, anélkül, hogy erről tudtam volna. Az arca majd kicsattant az élettől, meg a — szesztől. Pár évi házasság után alig volt nap, amikor józan maradt.

Aztán teltek-multak a napok s a boldogságot lassanként a visszavonás kezdte felváltani a házastársak között. A férj gyakorta felemelte tiltakozó szavát, az asszony azonban annál nagyobb szenvedéllyel vetette magát az ivásra. Most már nem is az édességeket, de az erősebb alkohol tartalmu italokat fogyasztotta.

Beteg gyermekek.

Házasságunk negyedik évében a második gyerek a kis Juliska betegen jött a világra. Az anyja büne, szenvedélye kóros degeneráltságban jelenkezett rajta. Az arca, a keze olyan volt a véraláfutásoktól, mintha kék tintába fűröszötték volna. S amellet fel-puffadt, mint amikor elfagy valakinek kezé-lába. Ma nyolc esztendő, minden porcikája

beteg, a füle állandóan nyálkás, nagyot hall, a látása is gyenge. Az alkohol mérge futja keresztül a szervezetét. Ez a gyerek egy életlen keresztül fogja viselni az anyja szenvedélyének átkát.

Most már a szomorúság is otthon volt a Fehér Sándor portáján. Ez pedig igen rossz tanácsadó s egy bajból százat csinál. Az üzlet nem jövedelmezhetett annyit, amennyit a patika s a pálinkás putik elemésztett. Lassan fogyott a jövedelem s a vagyon is me-riült alá az adósságok tengerében. Végre is el kellett adni az ingatlant, a házat is. Majd az üzlet is a hitelezők kezére került s a család koldusbotra jutott az anya alkohol szenvedélye révén.

Lefelé a lejtőn.

Időközben beteg lett Fehér Károly. A csusz, rheuma, köszvény kezdte kirozni. Az asszony eleinte gondozta, ápolgatta, később azonban egészen elhanyagolta. Ugy hogy a vagyonából kifosztott, megtört, elbetege-sedett ember kénytelen volt a szegényházban menedéket keresni.

Az asszony pedig mintegy három évvel ezelőtt összeállt egy debreczeni talyigással. A gyermekek bekerültek a lelencházba, mert a mostoha apahelyettes nem szívesen látta maga körül a Fehér Károly gyermekeit.

Most körülbelül egy éve, Lente István máv. raktárnoknál, Vendég-utca 57. szám a. vettek lakást Erdélyi András és Fehér Károlyné. Az asszony mintha magába tért volna, kissé felhagyott az ivással. Rendbe tartotta a házat, — mondják a háziak — s alig mozdult ki a lakásból. A két gyermek idegen helyen, a 8 éves Juliska Hajdunánáson, a 12 éves Sándor Nagybányán nevelkedett. Az állami gyermekmenhely fizette érte a tartásdíjat. Am az anyát úgy látszik ekkor elfogta a gyermekei után való vágy s hazahozatta őket. Amit meg a taligás nem hagyhatott szó nélkül, mert gyakori volt köztük a civódás.

— Sőt a verekedés is! — mondja az egyik házbeli.

Gyilkol az alkohol.

— Az asszony ismét ivásra adta fejét s a talyigás minden keresetét pálinkára költötte. Mikor aztán az a napi munka után hazatért, a tüzhelyt kihülve, az asszonyt pálinkától henteregve találta az ágyon. Ilyenkor aztán kitört az égháboru, kékre-zöldre verte Fehérné a hitetlen ura. A gyermekek is éhen halhattak volna, ha mi nem szánjuk meg őket! — adja a felvilágosítást a házi-asszony.

— Látja uram itt ezt a négyliteres uborkásüveget, ebbe egy üveg denaturált szeszt öntött és szinültig töltötte vízzel. Azán éjjelnappal szopogatta.

Csakugyan a szobában szanaszét hever a spirituszos üveg s már három nap óta szel-lyötetnek, még mindig érzik benn az alkohol.

— Édes anyám még a párnája alatt is spirituszt tartogatott! — mondja a nagyobbik gyerek.

Igy aztán nem csoda, ha minden érzéke megbénult, a szeme, füle, lába felmondta a szolgálatot s tegnapelőtt deliriosus tünetek miatt be kellett vinni a debreczeni köz-kórházba.

Itt látogatta meg a „Debreczeni Független Ujság” tudósítója, aki előtt elmondta, hogy három hete beteg s az ura Erdélyi András talyigás hozta be a kórházba. És a gyermekei mindennap meglátogatják. Tele van véraláfutásokkal, kék-zöld foltokkal. A civódás és az alkohol pecsétjeivel.

— Hát aztán mért iszik olyan nagyon, — kérdelem tőle — nem szégyenli magát az urától.

— Hát ő nem iszik?! — válaszolja bambán, a deliriososok elmosódó tekintetével.

Csak a minőség

révén lett világhírű a valódi

PALMA

kaucsuk-cipősarok

A hygienikus Palma kaucsuk ágybetét ::: elsőrangú :::

tével. Nem is kérdelem tovább, mert úgy járok vele, mint az orvosok, akiknek minden pillanatban másképpen meséli el az élete történetét.

A hatóságoknak és a patronázs-egyesületnek azonban figyelmébe ajánljuk a két szerencsétlen Fehér gyermek sorsát, akik most teljesen magukra hagyatva csatangolnak az utcán és reménytelenül várják, hogy az édesanyjuk betevő falatot adjon a szájukba! . . .

Gyulai Zsiga.

A titokzatos öngyilkos.

Vénis Károly dr. tragédiája.

Az a misztikus homály, amely Vénis Károly dr. nyiregyházi lapszerkesztő öngyilkosságát körülvette, oszladozóban van s minden valószínűség a mellett szól, hogy Vénis megrázó családi tragédiának lett az áldozata.

Körülbelül hét-nyolc évvel ezelőtt Vénis Károly dr. még Somogyvármegye első aljegyzője volt. Ilyen minőségben meglehetősen nagy fizetést élvezett, amelyből tisztességesen megélt a feleségével és a kisfiával együtt. A végtelenül rokonszenves megjelenésű, tehetséges és törekvő tisztviselőnek általában fényes karriert jósoltak, mindenki a jövőre várta. A sors azonban nem volt a pártján, mert rövidesen olyan csapást zúdított a nyakába, amely egész életére döntő, elhatározó fontosságú volt s amely, azonkívül, hogy az egész jövőjét tönkretette, végül még a halálba is kergette. Felesége ugyanis, akit bálványozásig szeretett, szerelmes lett egy ezredorvosba. Ezt észre vette a férje, aki sokkal nemesebb lelkű ember volt, semmint utjába álljon az asszony boldogságának. Elvált tőle s így az asszony felesége lett az ezredorvosnak.

Az elválás azonban rettenetes módon lejutotta Vénis Károlyt, aki nem tudott beletudni a történetekbe. Egy reggel nem ment be ahivatalába és megírta az alispánnak, hogy *lemond a hivataláról*. A kisfiát beadta egy nevelőintézetbe, ő maga pedig nekifeküdt a tanulásnak és rövid idő alatt *letette az ügyvédi vizsgát*. Bejegyeztette magát a kamarába és Kaposvárott ügyvédi irodát nyitott. Kinzó emlékei azonban nem hagytak neki békét, úgy, hogy egy szép napon az ügyvédi irodáját is otthagya és *kiment Amerikába*. Egy év múlva innen is visszajött. Ujra Somogyvármegyében telepedett meg és ismét nyitott ügyvédi irodát, de itt sem tudott sokáig maradni, a Szabolcs című hetilap tulajdonosával, akihez benső baráti érzelmek fűzték. — Szalay rábeszélte, hogy menjen Nyiregyháza és vegye át a hetilap szerkesztését. — Vénis leutazott Nyiregyháza azzal a szándékkal, hogy lassankint ismertté teszi magát a városban s valamikor majd ügyvédi irodát nyit. Nyiregyháza hamarosan megszerették s ő maga is boldogan mondta néhány nappal ezelőtt legjobb barátjának, Miklós Gyulának:

— Csodálatos, hogy mennyre megszerettem ezt a várost. Minden emlékem elszórt a multból és azt hiszem, hogy megtaláltam végre a megnyugvást.

Szombaton este elmondta, hogy vasárnap elutazik, átmegey Debrecenbe, bejegyezteti magát a kamaránál, azután elutazik Kaposvárra s az első gimnázista kisfiát is elhozza magával Nyiregyháza. Utközben azonban — úgy látszik — újra hatalmukba kerítették kinzó emlékei s a sokat szenvedett ember egy fővárosi szállodában agyonlőtte magát.

Auffenberg lemondott

Krobotin az új hadügyminiszter.

Bécsből táviratozzák:

Parlamentari körökben ma délután az a hír volt elterjedve, hogy Auffenberg lovag közös hadügyminiszter mai kihallgatásán átnyújtotta lemondását az uralkodónak. Ugyanezen körökben már Auffenberg utódjak is megnevezték. E szerint Krobotin tábornagy lesz az új hadügyminiszter, aki már az őszszel is mint hadügyminiszter jelölt szerepelt.

Bécs, március 9. A király Auffenberg hadügyminiszter után Thun herceg csehországi helytartót, majd Hazai Samu honvédelmi minisztert fogadta külön kihallgatáson.

Színház és Művészet

A heti műsor.

VASÁRNAP: Délután A rabló lovag, színmű. Este Csókonszerzett völegény, énekes vígjáték. (Kis bérlet.)

HÉTFŐ: A kis gróf, operett. (B bérlet.)

KEDD: Sárga lilium, színmű. (C bérlet.)

SZERDA: Délután Falusiak, vígjáték. Ifjúsági előadás. Este Csókonszerzett völegény, énekes vígjáték. (A bérlet.)

CSÜTÖRTÖK: Leányvásár, operett (B bérlet.)

PÉNTEK: Leányvásár, operett. (C bérlet.)

SZOMBAT: A ezred apja, énekes bohózat. (A bérlet.)

VASÁRNAP: Délután A rablólovag, színmű. Este Leányvásár, operett. (Kisbérlet.)

HÉTFŐ: Györgyike drága gyermek, színmű. Bemutató előadás. (B bérlet.)

Villány kisasszony első estje

Akik ma brutális meztelenséget akartak látni a színpadon, kinosan csalódtak. Villány kisasszony nem törekedett érzéki sikerekre, arra nincsen is meg semmi kelleke. A teste keskeny, vékony. Inkább törekeny azonban, mint csontos. Nem molett, de nem is visszataszító. Olyas valaki, aki, ha csinosan fel van dekorálva, laikusokra is tud hatást gyakorolni. A mai nézőközönség nem ezt várta, azért érte kiábrándulás.

A művész néző azonban meglátta, ami benne egyéni, megkapó és az átlagos táncprodukcióknál felül áll. A vonalak stílusművészetét. Ha a stílus és a plasztika a táncban művészet számba megy, aminthogy olybá kell venni, akkor Villány kisasszony megérdemli a legéberebb figyelmet.

Rabszolgatáncában a kelet minden érzékisége ringott, vonaglott. S az a nagy alázat, amely tudja, hogy nincsen akarata és vágya sem lehet.

Az „*Ápis-tánc*” megannyi élő figurája volt azoknak az ó-egyiptomi rajzoknak, amelyeket a hieroglifák titkos írásából akarunk megérteni. Annyi szimbolizmus kapott ebben a produkcióban vért és izmokat, hogy teljes volt az illúzió, egy pogány istenség elevedett meg a színen. Ennek a számnak még laikusokra is tökéletes hatása volt. — Zajosan tapsolták.

Az „*Időzötték tánc*” már kevesebb illuziót keltő. Afféle elmosódott pastell-kép.

Annál stílusosabb „*Fryné a bírái előtt*”

című táncképe, melyet három lepelbe öltözött lejtett s mikor valamennyit lefejtette magáról, olyan gráciával mozgott, amint csak angol képeken látjuk megfestve. A görög alsónadrág tervezése és beállítása maga az aszthotika. Pillanatra sem érzé az ember, hogy yegy nő áll előtte lepeltelenül.

Mikor pedig „*fátyoltánc*”-át ellejti, a melynél kifejezőbbet és plasztikusabbat még nem igen láttunk színpadon, teljes volt a csalódása azoknak, akik pikáns meztelenséget, vagy vérfelajzó meztelenséget akartak látni. Ez már maga volt a táncolva raizolás.

Azok a müncheni festők és szoborművészek, akik Villány kisasszony szerepéről pillanatfelvételeket készítettek, a kulturvilágnak be is tudják igazolni, hogy nem a pornográfiáért harcoltak, mikor az izmok meztelenségének jogosultságát a színpadon is hirdették.

Vasárnapi előadások. Holnap vasárnap két előadás lesz a színházban. Délután mérsekelt helyárrakkal 3 órai kezdettel a „Csitri” vígjátékot adják, mely az idei vígjáték-újdonságok között a legnagyobb sikert aratott. Este a „Csókonszerzett völegény” című énekes bohózatnak lesz a reprise. A „Csókonszerzett völegény”, mely évek óta nem volt a debreceni színház műsorán, annyi jó és kedves ötlettel, ének és táncszámmal van tele, hogy velőreláthatólag huzamosabb ideig fog műsoron maradni. A darab fregoli-szerű női főszerepét Belezny Margit játssza, aki nagy ambícióval foglalkozik ez elsőrangú táncos szereppel. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

A „Kis gróf”. Hétfőn este a „Kis gróf” népszerű operettnek lesz a tizenhatodik előadása.

Györgyike drága gyermek. Szomorj Dezső szenzációs újdonsága, a „Györgyike drága gyermek” című színmű lesz a legközelebbi újdonsága a társulat drámai személye tének. A premier a jövő héten lesz.

A Szabad Iskola első népszerű hangversenye. A Szabad Iskola ez évben csütörtökön, március 14-én rendezi első népszerű hangversenyét az Arany Bika szálló dísztermében. A hangverseny keretében a zeneművek stílusáról szóló ismertetést fog tartani Szenes Zsigmond dr. orvos, s ennek illusztrálására a zenekari számokat a Zenekedvelők Körének és a városi Zenede növendékeinek zenekara W. Hammerstedt János és Füredi József tanárok vezetése alatt, valamint egyes közreműködő magánszereplők adják elő. A március 14-iki hangversenyen különböző számokkal szerepelni fognak Dörre Ilona, dr. Eisler Mór, Fialka Sári, Freund Böske, Füredi József, Füredi Samu, Gretzkó Ilona, Hegedüs Alice, Lusztig Erzsike, Piri-bauer Ferenc, Rubinstein Elza, Simonffy Irén dr. Spitz Lipót, Szántó Magda és Tüdös Kata, akiknek zenejátéka a legmegfelelőbbben fogja az érdekes zeneelméleti előadást kiegészíteni. A folyó hó 21-én tartandó II. népszerű hangverseny programján már csak zenekari számok szerepelnek. A hangversenyre a belépés ingyenes, de a páholyok fenn vannak tartva. Amennyiben ezek még lefoglalva nincsenek, készséggel biztosítja azokat a jelentkezőknek dr. Kovács Gábor, a Szabad Iskola titkára (Kossuth-utca 28. Telefon 802.) A csütörtöki I. hangverseny részletes programját a szerdai és csütörtöki számban fogjuk közölni.

Nyárai Antal a Fővárosi orfeumban. — Nyárai Antal a pécsi színtársulat illusztris tagja, a legnagyobb magyar színművészek egyike, meghívást kapott a Fővárosi orfeumtól, hogy egy egyfelvonásos újdonság főszerepét kreálja. Az orfeum havi 6000 korona fizetést ajánlott fel Nyárainak, aki a meghívást elfogadta és működését már április elsején megkezdte a Fővárosi orfeumban.

Fehérneműt csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota).

Arany János-utca 16. sz.

FEUERSTEIN

mosó intézete Piacz utca 63.

Máthé Gyula öngyilkos lett

Tragédia a kulisszák mögött.

Vidám bohémkedély, aranyos férficimbor, tehetséges, nagyrahivatott fiatal színészgyénység volt *Máthé Gyula*. Aki életében egyszer összejött vele, nem tudta elfelejteni azt a közvetlen barátságot, amellyel minden felebarátját megtisztelte. A színpadon kötelességtudó katona, az életben nagyralátó Napóleon volt. Talán az volt az egyetlen hibája. Nem akarta elhinni, hogy az élet még nála is merészebb és harciasabb tud lenni. Hogy kiveri kezéből nemcsak a boldogság az érvényesülés, de még az elmulás fegyverét is. Szegény jó Gyula barátunk, volt a legnagyobb romantikus, akivel a bohém asztal körül napról-napra találkoztunk. Azt hitte, az élet nem alakulhat másként, mint ahogy ő akarja.

Tévedett. És ez volt a tragédiája, melyet elviselni nem tudott.

Az utóbbi időben általánosan feltűnt ismerősei előtt a fiatal művész szomorúsága. Amere csak megfordult, mindenütt idegesnek, tulingerlékenynek mutatkozott.

— Talán nincsen megfelelő szerződésedk kérdeztük.

— Az nem nyugtalanít! — mondta könnyedén. Tudom, mit érek, olcsóbban nem adom el magamat.

— Anyagi kérdések nyomnak?

— Nem, éppen nem! És rögtön másra terelte a beszédet. Csak legbizalmasabb barátai előtt nyilatkozott meg néha s ilyenkor azt a *rajongó szeretetet* vázolta, amivel *felesége iránt* viseltetett.

— Meglássátok, — mondta — ez az asszony még revolvért ad a kezembe. Most is hazament Pestre, itt hagyott.

Vigasztaltuk, hiába. Az utóbbi napok kegyetlenül kiábrándították. Az asszony, akihöz az életét kötötte, a legridegebb módon utasította vissza közeledő törekvéseit.

— A családja ingerli ellenem, jól tudom — vigasztalta maga magát — de éppen ez a legborzasztóbb!

Sógornője *Szép Erzs* az egyik debreceni mulató tagja nemrégiben becsületsértési keresetet indított ellene, ez csak fokozta feltevést, hogy felesége családja mindent elkövetett, hogy az ő boldogságát lerombolják és az asszonyt tőle elidegenenítsék. Még az a nagy siker sem tudta vele felejtetni a csalódást, ami az utóbbi napokban osztatlanul érte az egész város színházbajáró közönsége részéről.

Ma este előadás után aztán elvonult egy sarokba és leveleket kezdett írogatni. A feleségének, sógornőjének és *Borbély Lilinek*. De annyira izgatott volt, hogy ezeket a leveleket is a kávéházban felejtette. Minthogy viselkedése szerfölött gyanús volt, egyik barátja feltépte az egyik levelet, mely így hangzott:

Mire e levelet olvasod, már nem leszek az élők sorában . . .

Azonan a rendőrséghez rohantak, honnan *Hortobágyi Ernő* rendőrfogalmazó ment ki a művész Miklós-utca 18. számú lakására. Megkopogtatta az ablakot s nevéen szólította a művészt, aki abban a pillanatban szívének irányította a fegyvert. Am oly izgatott lett a váratlan látogatásra, hogy a fegyver csöve

elcsuszott s csak könnyebb sebet ejtett *Máthé Gyulán*.

A lövés zajára a házbeliék is felriadtak, beruhantak a szobába s rögtön orvosi segély után láttak. Pillanat múlva a helyszínére érkezett a szomszédból *Engel Ignác dr.*, aki a sebet kimosta, bekötözte és azt a tanácsot adta, hogy a szerencsétlen fiatal színészt vigyék be a kórházba.

Az öngyilkosság híre pillanat alatt érkezett a Hungária-kávéházba, ahol még együtt ültek *Máthé* barátai. Ezek azután telefonáltak a mentőkért, akik az életunt művészt be is szállították a közkórházba. Szerencsére a golyó nemesebb szerveket nem érintett, így pár nap alatt fel fog épülni *Máthé Gyula*, akinek öngyilkosságát szinte bántó módon magyarázza egy ma kapott sürgöny, melyben ezek a kegyetlen szavak foglaltatnak:

Máthé Gyula Debrecen.

Haha! Ne várjon többé!

Éjjel két óraker a kórházi ügyelet azt a megnyugtató hirt adja szerkesztőségünknek, hogy *Máthé Gyula* sebesülése olyannyira nem veszélyes, hogy a *hétfői nap folyamán ott hagyhatja a kórházat*.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap, március hó 10-én prédikálni fognak: a Nagytemplomban *Polgár Gyula* segédlelkész, a Kistemplomban 9 óraker *Papp József* segédlelkész, 11 óraker *Bartha Dezső* segédlelkész, a Kossuth utcai templomban *Dicsőfi József* lelkész, az Ispotálytemplomban *Uray Sándor* lelkész, a Csapókerti imaházban *Kovács János* vallás-oktató lelkész, a Homokkerti imaházban *Igyártó Sándor* segédlelkész.

Az ágost. hitv. evang. templomban vasárnap délelőtt 10 óraker *Materny Lajos* főesperes végzi az istentiszteletet.

— **Városi közgyűlés előtt.** A városi törvényhatóság legközelebbi közgyűlésének előkészítését a jog- és pénzügyi bizottság március hó 12-én, kedden délután 3 óraker a városháza kistanácstermében tartandó ülésén folytatja. Ez ülés tárgyai közül ezek a fontosabbak: A tisztántuli református egyházkerület elnökségének megkeresése a református főiskola részére eddig nyújtott városi segélynek jövőre is fentartása tárgyában. A vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata a 100,000 koronás egyetemi alapítvány alapító oklevelé tárgyában. A magyar aviatikusok támogatására alakult országos bizottság elnökének kérvénye adomány megszavazása iránt. Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület kérvénye a Debrecenben létesítendő internátus segélyezése ügyében. — A Debreceni Urkocsis Egyesület kérvénye 1000 korona versenydíj adományozása iránt. — A gazdasági bizottság javaslata a belső ohati haszonbérletbe *Fried Ernő* által történt beruházások átvétele tárgyában. — Ugyanaz a Balmazújvárosi Takarékpénztár tulajdonát képező városi Borzas-puszta megvétele tárgyában. — *Knuth Károly* felebbezése a vízvezeték építési munkálatai ügyében kelt tanácsai határozat ellen. — Előterjesztés a vízvezeték viztorony építése ügyében. — A nők választójogi vilászövetségének VII. kongresszusát előkészítő bizottság kérvénye anyagi támogatás megszavazása iránt.

— **A református konvent tavaszi ülése.** A magyarországi református egyház egyetemes konventje április 24-ikén kezd meg tavaszi üléseit *Antal Gábor dr.* püspök (egyházi) és *Degenfeld József* gróf főgondnok (világi) elnökléte alatt. Az üléseket a magyarországi ref. egyháznak budapesti székházában (VII., *Szabó József*-utca és *Abonyi-utca* sarok) tartják meg.

— **Hajdúvármegye választól.** Hajdúvármegye központi választmánya ma tartotta meg ülését *Kovács Gyula* elnökléte alatt, a melyen megtette az intézkedéseket a választók 1913. érve érvényes névjegyzéküknek kiigazítására, illetve összeállítására. Megválasztotta az összeíró küldöttségeket és pedig összesen kilencet. Minden küldöttségnek öt tagja van s így összesen ma 45 tagot választottak.

— **A hatodik teológiai tanszék.** A debreceni református főiskolában a hatodik teológiai tanszéket valószínűleg a jövő iskolai év első felében betöltik. A gróf *Degenfeld Schomberg Imre*-féle tanszéki alapítvány kamatai ezidőszerint 8417 koronára rugnak s így egy új tanszék felállítását megbirják. Csak a nyugdíj dolgában kell még intézkedéseket tenni, ami az elnökség gondoskodásával szintén rövidesen megtörténik.

— **Általános diáksztrájk Zágrábban.** Zágrábból táviratozzák: Ma reggel fölkerekedett a főváros valamennyi középiskolájának növendéke és a népiskolák két felső osztályának diákjai és zászlók alatt vonultak végig a városon hazafias dalokat énekelve. Kitört a sztrájk a susáki és szerajevói tüntetések miatt, pedig az országos kormány a mai hivatalos lapban óva intette a szülőket, hogy iskolás gyermekeiket pontosan küldjék tanításra. Körülbelül kétezer tüntető diák járja az utcákat, a rendőrség nyomon követi őket, gunyosan mosolyognak a rendőrök, mintegy jelezvén, hogy az ártatlan mulatságot nem fogják zavarni. A sztrájkoló gyermekesereg utcahosszat abcgolja a bánt, a közoktatási osztályfőnököt és gróf *Khuen-Héderváryt*. Az iskolákat egy hónapra befogják zárni és a büntetés az lesz, hogy az elmulasztott tanítást a szünidőben kell pótolni.

— **Csáthy Ferenc meghalt.** Sulyos csapás érte ma *Csáthy Dezső dr.* debreceni ügyvédet, akinek bátyja *Csáthy Ferencz* könyvkereskedő meghalt. A halálesetről, a mely széles körben mély részvétet keltett a család a következő gyászjelentést adta ki:

Mélyeséges bánatba borult szívvel tudatjuk, hogy a forrón szeretett fiu, a jó testvér és rokon néhai marázi *Csáthy Ferenc* könyvkereskedő munkás életének 42. évében március 9-ikének hajnalán fél 4 óraker, hosszas szenvedés után jobb létre szenderült. Drága halottunk hült tetemei március hó 11-én hétfőn délelőtt fél 11 óraker fognak a Csapó-utca 27. számú háztól, a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltba az örök nyugalomnak átadni. Debrecen, 1912. március 9. Áldás és béke lengjen drága hamvai felett! Bánatba borult édes anyja s testvérei: özv. *Csáthy Károlyné* szül. *Tóth Etelka*; *Zoltán*; *Irma* férj. *Miklóssy Ferenc* s gyermekeivel; *Dezső* jegyessével *Félegyházy Erzsikével*; *Kálmán*; *Ilonka*. Unokahuga: zeéri *Poós Margit*. Nagybátyja: *Tóth István*. A többi rokonok nevében is. A temetést özv. *Dankó Béláné* és *Társá Eklé József* temetkezési vállalata rendezi.

— **A görög-katolikus magyar püspökség.** Nyiregyházáról jelentik: Szabolcsvármegye és Nyiregyháza város közönsége mély megdöbbenéssel értesült arról a hazafiatlan mozgalomról, amellyel a román püspöki kar a sok százezernyi magyar gör. kat. hívek régi vágyát, a magyar gör. kat. püspökség felállítását Rómában megakadályozni akarja. A vármegye, a város, különböző testületek távirati kérelemmel fordultak *Pius* pápa őszentiségéhez, hogy e hazafiatlan mozgolódással szemben a magyar gör. kat. püspökség felállítására vonatkozó régebbi elhatározását fönntartani kegyeskedjék. A mozgalomhoz az egész magyar gör. kat. közönség csatlakozik.

— **Népfelkelőkötelesek jelentkezése.** A városi tanács felhívja az 1892. és 1893-ik évben városunkban és ennek határterületén született népfelkelő kötelezettségben álló ifjakat, akik még ez ideig nem jelentkeztek, hogy személyazonosságukat igazoló okmányaikkal a városi tanács, katonai és illetőségi ügyosztálynál (városház, emelet 17. szám) azonnal jelentkezzenek.

— **A Társadalomtudományi Kör előadása.** Rácz Lajos dr. mára hirdetett előadása közbejött akadályok miatt elmaradt s az előadás időpontja később fog közzétetni.

— **Nyugdíjba vonuló főszolgabíró.** Hajdúvármegye nyugdíjellenőző bizottsága ma tartotta meg ülését, amelyen Nemes Zoltán hajduböszörményi főszolgabíró nyugdíjaztatása ügyével foglalkoztak. Nemes Zoltán ugyanis, aki régi, tehetséges tagja volt vármegye tisztikarának, régebb idő óta betegkedik. Szabadságon is volt, de miután állapota nem javult, nyugdíjazását kérte. A bizottság azt a javaslatot teszi most a közgyűlésnek, hogy a nyugdíjazást mondja ki s nyugdíjul 3168 koronát állapítson meg.

— **A „Petőfi-dalkör és Március idusa.** A debreczeni Petőfi-dalkör minden esztendőben március idusán hazafias alapjainak gyarapítására ünnepi estélyt rendez. A dalkör vezetősége, élén Szávay Gyula elnökkel, nagyon buzgólkodik, hogy az idei március 15. is a dalkör legfényesebb estélyeinek egyike legyen. Az estély műsora a következő: 1. Rákóczi-induló, nyitány. Rácz Károly és fia zenekara. 2. Elnöki ünnepi megnyitó. Tartja: Szávay Gyula elnök, a Petőfi- és Kisfaludy-társaság rendes tagja. 3. Óseink emléke. Hubert Károlytól. Éneklő a dalkör. 4. Gordonkasolo. Játsza Varin Ferenc, zongorán kíséri: Füredy Samu, a debreczeni Zenede tagjai. 5. Dalsokor. (Népdal egyveleg) Éneklő: a dalkör. 6. Bassus-solo. Éneklő: Szőke István, a Petőfi-dalkör tagja. 7. Kurucz-nóták. Tárogatón előadja Perczel Miklós. 8. Magyar tánc. Magánjelenet. Rácz Károly és fia zenekarának kíséretével előadja: Vass Jolánka. 9. Nemzeti Zászló, Hubert Károlytól. Éneklő: a dalkör. A műsor befejezése után kezdetét veszi az ünnepi lakoma, amelynek keretében megemlék a Petőfi emlékére alapított ezüst serleget. Ez alkalommal a Petőfi kultuszának szánt pohárköszöntőt Jász Viktor dr. jogakadémiai tanár fogja tartani. A műsor kezdete este pontban nyolc órakor, a vacsora kezdete 9 órakor. Beléptidő 2 korona, vacsora egy 3 korona, páholyjegy 4 személyre 6 korona. A dalkör alapító és rendes tagjai a belépő jegyek felét fizetik. Jegyek előre válthatók ifj. Ganofszy Lajos kereskedésében Csapó-u. 18., Márton Gyula kereskedésében Piac-u. bérpalota, Variassy Gyula kocsárkötő üzletében Piac-u., Vitárus Sándor üzletében Alföldi palota. Tekintettel arra a nagy érdeklődésre, amely az esté iránt tapasztalható, kívánatos, hogy a résztvevni óhajtok jegyeiket előre biztosítsák. Az estélyt tánc követi.

— **A hajduböszörményi véres rablás aktáiból.** Az Angyal Dávid ellen elkövetett véres rablásból kifolyólag pár hó előtt súlyos gyanuok alapján letartóztatták Mezei István hajduböszörményi lakost. Ma a vádtanács 3000 korona pénzbiztosíték letétele mellett a vizsgálati fogságban levő Mezeit szahadlábra helyezte.

— **Szabad Iskola.** Hétfőn, folyó hó 11-én Adler József előadása helyett pozsegai Franyic Iván, máv. tisztviselő tart előadást a horvát irodalomról. Az előadás az ó-szlávn nyelv rövid ismertetését, a horvát irodalom keletkezését és fejlődését, az illir mozgalmat, s a modern horvát irodalom küzdelmét és győzelmét, valamint mai állapotának rajzát foglalja magában. Az előadó e tárgyról, mint a horvát irodalomnak nemcsak alapos ismerője, de kiváló munkása is, már több előadást tartott, így legutóbb Budapesten, előkelő irodalmi körök előtt, így méltán keltheti fel előadásával a költői és irodalmi tanulmányok iránt érdeklődő debreceni közönség figyelmét. Az ingyenes előadás este 6 órakor kezdődik az Ipartestület dísztermében (Simonffy utca 1. c. sz. II. emelet.)

— **A Debreceni Kisparosok Egyesületének** folyó hó 10-ére hirdetett közgyűlése a jövő vasárnap, folyó hó 17-én délelőtt 10 órakor tartatik meg a Hunyadi-utca 21. sz. alatti helyiségében.

— **Postászolga mint detektív.** Ily című hírünkkel kapcsolatban annak kijelentésére kértek fel bennünket, hogy Kovács József posta és távirtda altiszt nem azonos a cikkben említett egyénnel, aki Szatmári Juliánna előtt magát detektívnek adta ki s ellene állítólag merényletet kísérelt meg. A postán ily nevű alkalmazot nincs is, hanem valószínű, hogy az illető vasuti munkás lehetett.

— **A szociáldemokrata párt márciusi ünnepélye.** A debreceni szociáldemokrata párt március 17-én, vasárnap délután 4 órakor tartja márciusi ünnepélyét a Munkásotthon dísztermében. Az ünnepély előadója Ormós Ede dr. fővárosi író lesz, de közreműködik több előkelő művész és művésznő, továbbá a szervezett munkások Ébredés Dalköre is. A belépésre jogosított műsor ára 50 fillér, mely a párt titkári hivatalában kapható.

— **Betörés egy bankba.** Püspökladányból jelentik: A Püspökladányi Hitelszövetkezet helyiségébe az éjszaka ismeretlen tettesek betörték. A betörők kivágták a küszöb-fát s így nyitották ki a veszedőnyt s így hatoltak be a helyiségbe, ahol egymásután feszítették föl a fiókokat, majd mikor ezekben semmit sem találtak a Werthelm-pénzszekrényt elmozdítva helyéről égetni kezdték, de eredménytelenül. A csendőrség megindította a nyomozást a tettesek ellen.

— **Nyilvános köszönet.** A Szabad Iskola céljaira a népszerű hangversenyre fentartott páholyjegyek megváltása címén D. G. 30, dr. Láng Sándor, N. N. dr. Brunner Lajos és dr. Tüdös Kálmán 20—20 koronát, valamint a Beethoven-estékre fentartott jegyeik megváltásául a Beke nővérek 6, Olchváry-Kálmánchey-család 14, Koncz Dávid 5 koronát juttattak hozzá, amely adományokért itt is hálás köszönetemet fejezem ki a Szabad Iskola vezetősége nevében dr. Kovács Gábor jogtanár, a Szabad Iskola titkára.

— **Hítvesgyilkosság féltékenységből.** Szatmárról táviratozzák: Kal János uradalmi kertész egy galymetsző késsel szivenszúrta viruló szépségű 20 éves feleségét, aki szörnyet halt. A gyilkosságra féltékenység adott okot. Kal alig egy éve nősült és mindjárt az első időktől kezdve folytonosan üldözte féltékenységével feleségét. Előző este egy ismerős családnál voltak teázni és ott Kal féltékenységi rohamában az összes jelenlevők előtt szemére hánytva feleségének, hogy kacérkodik az ott levő fiatalemberekkel. A megszegyenített fiatal asszony sirva ment haza. Otthon aztán könyörgve kérte urát, hogy hagyjon fel már az okatlan féltékenységgel, ami annyira dühbe hozta Kalt, hogy felkapta az asztalon heverő kést és azzal feleségét szivenszúrta. Kalt a szatmári ügyesség fogházába szállították.

— **Gyermekdelután a Bikában.** Ma délután 5 órakor lesz a már leközölt gazdag műsorral megtartva. Jegyek még kaphatók Antalffy könyvkereskedésében. Páholy 12. és 10 korona. Ülőhely 3. 2. és 1. kor. 20 fill. Állóhely 1 korona.

— **Házasságok.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál az elmúlt éten a következő jegyespárok kötötték házasságot: Asch István—Beyer Franciska, Balla József—Theil P. Frida, Stotz József—Theil Paula, Csóka Béla—Sztó Mária, Károlyi Lajos—Gáll Zsófia, Ember Gábor—Tóth Katalin, Kovács Gábor—Pető Róza, Horváth Ferenc—Juhász Eszter, Kalix Rudolff—Hoffmann Erzsébet, Mészáros József—Diószegi Zsuzsanna, Kovacsits József—Jacsik Zsuzsanna, Juhász János—Matkó Eszter, Nagy János—Kovács Juliánna, Hanz Mátyás—Csösz Eszter, Somogyi Sándor—Hanz Katalin, Egri Ferenc—Kovács Terézia, D. Váci János—Nagy Eszter.

— **Földmunkások gyűlése.** A Debrecenben dolgozó földmunkások e hó 11-én, hétfőn este 7 órakor fontos ügyben értekezletet tartanak a Munkásotthonban (Margit-fürdő).

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést kaptuk: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, felejthetetlen édes anyánk, anyó sunk, nagymamánk és szerető jó rokonunk özv. földesi Nagy Józsefné Király Juliánna áldásos életének 86, özvegyiségének 34. évében, folyó hó 8-án este 9 órakor, Ér-Patakon végelgyengülésben történt csendes elhunytát. Kedves halottunk drága hamvait március hó 11-én, azaz hétfőn délután 4 órakor fogjuk a máv. vasuti pályaudvartól a református egyház szertartása szerint tartandó ima után a Várad-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Debrecen, 1912. évi március hó 9-én. Áldás és béke hamvaira! Bánatos gyermekei: Juliánna férj, medgyessi Medgyessy Ferencel. László nejevel Greksa Ágnessel. Ferenc. Sándor nejevel Dudinszky Violával. Unokái: József, Sándor, László, Viola, Klára, Erzsike és Ilona. A többi rokonok nevében is. A temetést özv. Dankó Béláné és Társa Eklé József temetkezési vállalata rendezi.

— **Üzletemet** május hó 1-én a Piac- és Csapó-utca sarkán levő Kálnay-féle helyiségbe helyezem át. A közbe eső idő alatt raktáron levő áruimat mélyen leszállított árban bocsátom a n. é. közönség rendelkezésére. Schön Sándor, keztví, kötszer, és orvosi műszertára Debrecen, Piac-u. 26. sz. barakház.

— **Modern lakások és üzlethelyiségek.** Piac-utca 34. szám alatt a város legforgalmasabb és legjobb helyén a főposta mellett épülő új három emeletes modern bérházban kiadók. Az összes lakások a legnagyobb kényelemmel, fürdőszobával, központi fűtéssel, külön hideg és meleg vízvezetékekkel személy és teher felvonóval, porzívóval, villanyvilágítással és a konyhák külön gáz recheaud főző készülékkel vannak ellátva. Értekezhetni Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében Kossuth-u. 11.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban ma a következő halálozásokat jelentették be: Kegyes Jánosné Juhász Mária, Csáthy Ferenc, Burger Ferencné Gluck Eszter, Darvas Sándor.

— **Alföldy Károly** tánciskolájában a tavaszi tanfolyam márc. hó 11-én megnyílik. Beiratások eszközölhetők bármely időben lakásán, Péterfia-u. 2. szám. Telefon 510. sz. **Csak Mauthner-féle magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, számítógazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovasára és a vevők kárára lehetséges.

— **Hűtőházak Debrecenben.** Moly kár ellen való megóvásra és nyári megőrzésre egy minden tekintetben bevált modern hűtőházi ruha osztályt rendezett be Erzsébet-u. 29. sz. alatti telepén a Műjégyár r.-t., ahol nyári megőrzésre igen jutányos díj mellett elfogad bundákat, boákat, szőrmeárukat, szőnyeget és minden ruhaneműket stb. 1—4 fok hideg és záros teremben. A műjégyár r.-t. a megőrzésre adott tárgyakért teljes felelősséget vállal és kívánatra a hibás v. sérült ruha darabokat szakemberrel kijavít. 820. sz. telefon felhívásra azonnal érte küld v. haza szállít bárhova, vidékről postán.

— **Próba- és varrókísasszonyok** felvételnél Halmágyinál.

— **Unghváry József** szőlőtelepe és gyümölcsfaiskolája, Cegléd, ingyen és bérmentve küldi érdeklődőknek nemes gyümölcsfa-csemete, vadoncok, kerti növények, rózsák, sima és gyökeres szőlővesszők legújabb árjegyzékét.

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegezőszervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES AGOST

Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 2.

— Idény előrehaladottsága miatt téli kabátok, bundák és szőrmeárúk leszállított árral szerezhetők be Halmágyi Sámuel divatházában.

— Dr. Katona Mihály sárospataki homeopata orvos ismét rendel Debreczenben f. hó 15-én pénteken egész nap és 16-án, szombat d. e. 11 óráig Darabos-u. 55. sz. alatt, ahol különösen tüdő- és gyomorbetegségeket szívesen látogatják a sikeres gyógyításairól híres orvost.

MAGGI-féle
kocka

dbja. **5** fill.

kész húsvest
szolgálat
levesek, mártások,
főzelékek stb.
számára.

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel.

Meghűléstől eredő csúsz-,
kőszvény- és reuma ::
ellen legjobb
házi szer a híres

Király-Balzsam!

Hátis nemely esetben
meglepo, amennyiben gyak-
rabban idültabb eseteknél is
már egyszeri bedörzsölésnél a
fájdalmakat teljesen meg-
szünteti.

Fog- és fejfájást 5
peron alatt megszüntet.
Egy nagy üveg ára 2 korona
teljes hásmálát utasítással.
Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ
gyógyszertárában Kossuth-utca 8. színház mellett.

Berson
GUMMISARKOK

legolcsóbbak,
legtartósabbak,
legkönnyebbek
Tehát minden konkurencia felett állanak

Kerttulajdonosok és földbirtokosok figyelmébe!

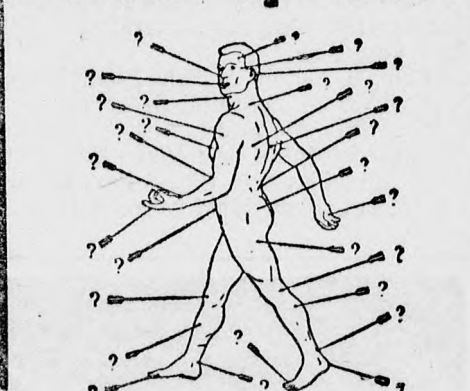
Elismert előkelő és feltétlenül megbízható forrás

legfinomabb konyhakerti és virágmagvak, mezőgazdasági és erdei fa- magvak, virághagymák, gumók, rózsák és boggyó-gyümölcs csemeték

beszerzésére
Haschka Ágoston és Társa
magkereskedő cég
TEMESEVÁROTT

A cég 200 oldalra terjedő gyönyörűen illusztrált, mindenütt feltüntetett keltő árjegyzékét kívánára bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

Vannak fájdalmai?

I. A Feller-féle Elsáfluid saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengeséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít csúzt, kőszvényt, ideggyengeséget, oldalszurást, zsábat, benuást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsáfluidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonat vagy hűléstől eredő bajok ellen is páratlan gyógyszerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg „Feller” nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális üveg bérmentve 5 korona.

II. Továbbá tudomására öhajtuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorbetegségeket, étvágytalanságot, veseéget, hányási inger, rosszullét, felbőfőgés, puffadtság, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsáfluidot. 6 doboz bérmentve 4 korona. Üvakkodjunk azonban utánzatoktól és címezünk minden rendelést pontosan

Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stubica, Centrale 130 sz. (Zágrábmegye.)

— Butorcarnok áthelyezés Hunyadi-utca 19. szám alól a Butorcarnok (Csapó-u. és Piac-utca sarok) Takarékos és Hitelintézet r.-t. palotája emeleti termeiben helyeztetett át. A Butorcarnokban 80 szoba butor áll a közönség rendelkezésére s mindenkinek saját érdeke, hogy mielőtt butorait beszerzi, a csarnokban felhalmozott s szabott árak mellett árusított butorzatot vételkötelezettség nélkül megtekintse. A csarnokban eladott mübutorokért Kovács Gyula mübutorgyáros 2 évi jótállást vállal. Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

— Alkalmi és estélyi ruhák, bluzok óriási választékban megérkeztek Halmágyi Sámuel divatházában. Estélyi köpenyek leszállított árral.

— Zwiback Lajos és Testvére cs. és kir. udvari szállítók alkalmi és estélyi bluz-ujdonságai megérkeztek és Debreczenben csak is Halmágyi Sámuel divatházában szerezhetők be. Ugyanott estélyi ruhák.

Művészek rajzai után készült
Hálószobák, Ebédlok, Uri szobák, Szalonok,
minden társadalmi osztály részére.
Különlegesség a butoriparban:
virágos gyökér Tuja.
Jellemző sajátosságai:
**Harmonikus összehatás,
Élély tűzű színek,
Idővel növekvő színikialakulás.**
Előjegyzéseket csak a termelés arányában fogad el a **Debreczeni Butorkészítő Asztalosok Árucarnok Szövetkeze**
mint az Országos Központi Hitelintézetek tagja
Hunyadi-u. 17/1°. sz. Demetrovics-palota.
Szabad megtekintés vétel kényszer nélkül.
Központunk kezelése alatt lévő Tolnai gyártmányú szőnyegek dus választékban kaphatók. — **Telefon 968.**

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	854.50
Osztrák hitel	655.—
4 százalékos koronajáradék	89.45
Államvasút	744.75
Jelzálogbank	484.25
Rimamurányi	720.50
Salgótarjáni	732.—
Közuti vasút	809.50

Irányzat:
Magánleszámitólas kamatláb:
Bécs 4 1/8%, Berlin 4% London 3 3/8%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svaz E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése	
Buza októberre	11.66
- áprillisa	11.73
- májusa	11.89
Rózsa áprillisa	10.23
Zab októberre	9.89
- áprillisa	10.—
Tengeri májusa	8.77
Tengeri 1912. év juli	8.68

Irányzat: Készárú 5 magasabb.

Helyi értékpapírok magánárfolyama.

Név	össz- tétel	1911. szeptemberi	Kor.
500	60	Debreczeni Éles Tóptár	960
200	20	Alföldi tóptár	375
500	44	Ipar és Keresk. bank	900
200	18	Közigazdasági bank	—
200	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	16	Debreczeni Hitelbank	280
400	24	Államias Forgalmi Bank	—
200	12	Bankegyesület	—
200	80	Istvánmalom	780
200	10	Debr. Helyi vasút	—
200	18	Termény és áruaktár	—
200	10	Debreczeni Gőztéglagyár	290

A KÖZPONTI HITELBANK VÁLSÁGA

APester Lloyd ma reggeli számának közgazdasági rovatában szenzációs híradást közöl egy budapesti hatalmas kiterjedésű pénzintézet fizetési zavarairól és válságos helyzetéről. Ez a közlemény, amely következményeiben a magyar pénzpiac — jelenleg amugy sem rózsás — viszonyaira a legsúlyosabb hatást gyakorolni alkalmas: a Magyar

Sirolin "Roche"
biztos hatású tartós köhögésnél,
a légutak hurutainál, hörghurut és asthmánál.
Influenza és tüdőgyulladások után a józü Sirolin "Roche"-al való hosszabb kúra megvéd az összes ártalmas következményektől. SIROLIN "Roche" oldólag és fertőtlenítőleg hat, elősegíti az étvágyat és emésztést.
Sziveskejké a gyógytárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérné.

Pénzüntézetek Központi Hitelbankjára vonatkozik.

A szóban forgó cikk tartalma szerint ez a pénzüntézet a legutóbbi napokban nem tudott fizetési kötelezettségeinek eleget tenni és ezért részint a vele összekötöttségben levő nagy bankokhoz, részint a pénzüntézet kormányhoz folyamodott segítségért. És nem si kertenülül. A Magyar Általános Hitelbank, a Kereskedelmi Bank és a Hazai Takarékpénztár, valamint a pénzüntézet kormány kiküldöttje még tegnap este értekezletre jöttek össze, amelyen megbeszéltek azokat a lépéseket, amelyek a bajba jutott intézet megmentésére foganatba venni szükséges.

A tanácskozás eredménye az lett, hogy fő elvül tüzték ki azt, hogy az első sorban a zavarokba jutott pénzüntézet kötelekébe tartozó és vele szoros kapcsolatban levő vidéki pénzüntézetek, számra nézve mintegy hatszáz, mentesíttessenek a fenyegető katasztrófától és megóvassanak az összeomlástól. Elhatározták továbbá, hogy a Központi Hitelbank státusát, haladéktalanul megállapítják és az abból mutatkozó helyzet szerint fognak hozzájárítani az intézet ügyeinek szanálásához. A Pester Lloyd közleménye szerint a lebonyolítás más módon, mint a földszámolás útján elkerülhetetlen.

A Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankja R.-T. vezetősége kommunikét tett közzé, mely szerint a Pester Lloyd ma reggeli számában megjelent közlemény ama állítása, mintha az intézet a felszámolás eshetőségének volna kitéve, minden alapot nélkülöző önkényes feltevés.

A Debreczeni első takarékpénztár 67-ik üzleti évét a múlt évi dec. 29-iki rk. közgyűlésén hozott nagyjelentőségű egyesülési határozatok végrehajtásával kezdte meg. Összes ügykezelésével már tegnap átköltözködött a Piac-u. 22-24. sorsz. a. most épült díszes palotájába, ahol vezetőségével és hivatalnokával a földszinti és első emeleti modern helyiségekben helyezkedett el. A fuzió létrejöttével a *Közgazdasági Bank r.-t.* nemcsak aktív és passzív mérlegteleivel olvadt bele a Debreczeni első takarékpénztárba, hanem ennek igazgatósági létszáma 16 tagra egészítették ki, *Erney Károly, dr. Fabinyi Ferenc, Komlóssy Dezső, Kövy Lajos, Serly Gusztáv, Szabó Miklós és Szent-Királyi Tivadar*, mint a megszüntetett közgazdasági bank volt igazgatói és a Pesti hazai első takarékpénztár delegáltjai már a dec. 29-iki közgyűlésen beavasztattak.

A folyó évi rendes közgyűlésen az intézet zárószámadatai helybenhagyatván, a régi igazgatóság 9 tagja újból megválasztott 6 évre s így a már felsorolt 6 igazgatósági tagon kívül *Csanak János, Györfly Aladár, Kardos László, Kernhoffer József, dr. Nagy Lajos, Simonffy Emil, Szabó Lajos, dr. Tüdös János és Zádor Lajossal* együtt 16 tagból áll az egyesült két intézet vezetőiből képezett új igazgatóság. A felügyelő bizottság tagjai a következők: *Bárdos Géza, dr. Czeglédy Mihály, Fleischmann Mór, Grünher Tivadar, Lichtschein Dezső, May Andor, Szabó Sándor és Weszter István.*

Az új helyiségekbe a közel napokban a Közgazdasági bank is áthurokolódik, minek folytán az egyesülés rövid időn minden tekintetben perpektuálva lesz.

A Gazdakör és a Hortobágy. A Hortobágy hasznosítása ügyében március 10-én vasárnap délután fél 4 órakor, a „Debreceni Gazdakör” helyiségében, Hatvan-utca 2. sz. alatt értekezlet tartatik, melyre a gazdakörzönséget tisztelettel meghívjuk. Az elnökség.

A Debreczeni Szőlő- és Bortermelő-Szövetkezet igazgatósága március hó 1-én tartotta mérlegelhitelesítő ülését. Értesülésünk szerint a Szövetkezet 1911. évi működése — dacára az abnormis időjárásnak, mely a

szőlő fejlődését nagyon befolyásolta, — szép eredménnyel végződött. Tiszta nyeresége 45,822.61 K. Elhatározta az igazgatóság, hogy üzletrészenként 10%-ot vagyis 100 K osztalék adását fogja a közgyűlésnek javasolni. A rendes évi közgyűlés határnapja f. hó 24-re vasárnap d. e. 10 órára tüzetett ki.

Ingtatlanok forgalma.

Lovas Mihály és neje Káplár Mária veszi Bucsei István és neje Csatári Juliannától Apponyi-utca 18. és 20. sz. házat 20000 koronáért.

Bujdosó András és neje Szabó Eszter veszi Lóki Sándortól Homokkerti házat 7500 koronáért.

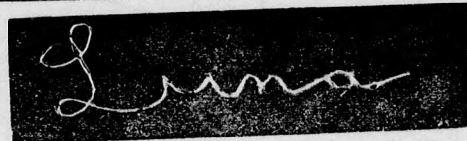
Bohus Gusztáv és neje Pintér Erzsébet veszi Rosenberg Adolf és neje Rosenberg Korné Kornéliától 1332 négyszögöl ujosztású szántóföldet 5400 koronáért.

Parti Ferencné és társai veszik Horváth Ilona és társaitól Kandia-utcai házat 38500 koronáért.

Katz Sámuel veszi Németh Andrásnétól 11 hold 1184 négyszögöl területű újföldet 13392 koronáért.

Komádi András és neje Zsom Zsuzsanna veszi Kardos Ferencétől Székely-utca 14. sz. házat 8800 koronáért.

Balla István és neje Kiss Róza veszi Tamás József és neje Bihari Erzsébettől 21 hold 44 négyszögöl bányi kaszálót 18800 koronáért.

A kézi és szénsavas ásványvizek királya.
Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ.-nál Debreczenben.

Kimélje a gyomrát míg nem késő

és pedig úgy, hogy a gyomornak, mint tisztító és emésztő szervnek a működését ömozditja.

40 év óta a puhító nyulókénő, mely Prágai házibalzsam néven ismeretes, mint megbízható költő szerek bizonyult. Ez óvja a sebeket, enyhíti a gyuladást és fájdalmakat, hűsítőleg hat és előmozdítja a begyógyulást és teljes felépülést.

ooo Naponta postaküldés ooo
1 doboz 70 f. A pénz előre kifizetés mellett. 4 doboz 3 K 10 f., 10 doboz 7 koronáért ausztr.-magyarország minden állomására bérmentve küldetik.

A csomagolás minden részén a törvényileg bejegyzett védjegy van.

Főraktár:

B. FRAGNER os. és k. udvari szállítás
a „FEKETE SAS” gyógyszerháza Prága, Kleinseite, Ecke der Nerudgasse 203.
árktárak a gyógyszertárakban. — Debreczenben Mihalovits Jenő gyógyszerházaiban.

Költőszervezet

K 45.—, bármely tyuknál jobban költ. Ingyen próbára. **G. Mücke Pottendorf 80. sz.** Bécs mellett.

Patkányok és egerek elpusztításnak hűvös-lyukon kívül. „Danzig Virus” alkalmazása esetén, melyet a párisi „Pasteur Intézetben” találtak fel. Más állatokra és az emberre ártalmatlan. 1 tubus K 2.50, 3 tubus K 6.75, 5 tubus K 10.—. Kapható gyógyszerházaiban és drogériákban.

Földes Sándor

vilamos villágitási és erőátviteli vállalata
Piacz-u. 42. (Gyarmathy-ház.)

A Debreczeni Első Takarékpénztár

összes ügykezelését

a Piac- és Kossuth-utca sarkán épült új palotájába helyezte át.

Bejárat

a Piac-utcai részen.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Tavaszi divatkelme,

selyem, zephyr, ruhavászon, kreton ujdonságok nagy raktára.

Szabott árak! Előzékeny kiszolgálás!

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületta, deszka és cserépkereskedése, Wesselényi-tér 6. szám alatt (Bertagözmalom mellett.) — Kolarit érszigetelő lemez kizárólagos egyed. árusítása.

Kartelen kívül,

tehát olcsó árak. Mindenkinek saját érdeke — hogy szükségletét nálam szerezzé be.

Gondos anyák

nem várják be, míg kedvenceiknél könnyű köhögéssből komolyabb betegség fejlődik, hanem ilyen esetben gyermeküknek azonnal az orvosilag ajánlt, jóízű köhögés csillapító szert

Thymomel Scillae

adják.

Készítés és főraktár:

Fragner B. gyógyszerháza

cs. és. kir. udv. szállítás Prága III. No 203.

Kérdezze meg orvosát.

1 üveg K 2.20, postán bérmentve előleges fizetésnél K 2.90, 3 üveg előre fizetve K 7.—, 10 üveg előre fizetve K 20.—.

Vigyázat a szer nevére, a készítő nevére és a védjegyre.

Debreczenben Mihalovits J. gyógytárában.

Aspirin

vásárolunk eredeti

TABLETTÁKBAN

20 drb. K 1,20

Minden Tablettára az ASPIRIN szó van rábélyegezve.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co., Elberfeld und Leverkusen b. Mülheim a. Rhein.

A legújabb és legmodernebb ékszerkészülnek

Vági István
ékszerész műtermében, Miklós-u. 5.
javítások átalakítások a legszebb, legjobban és legolcsóbban eszközöztetnek.
Pontos kiszolgálás.

Kohn S. Sándor
Hatvan-utca 41.
zobafe tő, mázó és tapétázó.
Elvállal e szakmába ágó minden munkát a legmodernebb kivitelben és legszolidabb árak mellett. Vidékre minták is készséggel szolgálnak.

Házhelyek

a Kaszás-telep Fancovics-utcán, a vámospércsi-ut közvetlen közelében igen előnyös feltételek mellett eladó. A föld vályogvetésre alkalmas. Homok a helyszínen ingyen áll a telekvevők rendelkezésére.

Vevők a **Jelzalog és Hitelbanknál** (Piacz-u. 30., földszint) jelentkezhetnek, hol a telkekre és esetleg az építkezésre megfelelő kölcsönt is kaphatnak.

Eladó

a Postakertben, Posta-utca 5. szám alatt, közvetlen szemben a fémipariskolával 2109 négyszögöl terület egészen vagy részben.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonosnál.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

Kiváló szép és gazdag gyökérzetű **szokványminőségű fásoltványok**: a legjobb bor- és legszebb csemegefajokból, közöttük **„Kreaca“** (Bánati Rizling), a **legjobb** és rendkívül bőtermő **borfaj**, és **„Muscat Csabagyöngye“** a legfinomabb és legkorábban érő csemegefaj. Ezenkívül amerikai és európai sima és gyökeres **szőlővesszők a legjutányosabb** árak mellett eladók.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ERZSÉBET SZŐLŐOLTVÁNYTELEP

Tulajdonos: **SCHMIDT MÁTYÁS**
Bogáros (Torontálmege).

Csizi víz

tavaszi töltése és szállítása megkezdődött. Előkúra gyanánt és háznál történő ivókurához mindazon bajoknál, hol a **jód és brom** jó alkalmazásába, melegen ajánlható **Rendelhető** a fürdőigazgatóságnál **Csizifürdőn** és **Édeskúty L. fő-elárúitónál** Budapesten kapható mindenyógytár és ásványvíz-kereskedésben. Használati utasítást, fürdőismertetőt a fürdőigazgatóság szívesen küld. A kontinens legjobb gyógyhatású és legerősebb **jód-bromos sós vize**, nagy radio aktivitással.

500 koronát

fizetnek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használatát mellett üvege 80 fillér valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. **Bartilla, Winkler Ede, Wien, 19/1, y Sommergasse 1.** — Kapható Debreczen minden gyógyszerertárban és drogueriában: Csakis **„Bartilla fogvíz“** kérem! Hamisítások bejelentése jól jutalmazatik. O helyekre hol nem kapható. bérmentve **Éü'dök 7 üvegre 5 kor. 80 fillérért.**

Aggkor és betegség miatt

eladásra ajánlunk egy jól felszerelt gépekkel, formákkal és minden hozzá szükséges anyaggal ellátott

cementáru-gyárat

előnyös feltételek mellett Erdély nagyobb városában közvetlen a vasutállomás mellett, regényes fekvésű kimeríthetetlen homok- és kavics-bányával a saját területén. — Élénk forgalommal télen-nyáron állandóan üzemben van, egy magyarajku vállalkozó, ki esetleg románul is tud, az üzemet előnyösen meg-nagyobbíthatja. Az átvételhez **25-30.000** korona kívánatik meg. Az érdeklődők ajánlatait **R. H. 1852.** alatt a „Debreczeni Független Ujság“ kiadóhivatala továbbítja.

NAGY OCCASIO!!

különleges csillárookban,

különféle finom régi és új **URI SZOBA** berendezés, perzsaszőnyegek, eredeti olajfestmények, bronzárak (égőrestekkel), rézbutor, ugyszintén többféle dísz-tárgyak, továbbá kávésnak, cukrásznak jó karban levő khinai ezüst kávé és thea kanál, gyufatartó és stb. :- felszerelések — mint :-:

alkalmi áruk

a legelőnyösebben beszerezhetők: **Budapest, Andrássy-ut 35. I. emelet.** **Viszontelárusítóknak árkedvezmény.** **Telefon 31-04.**

Fényes existenczia!

Czipőgyorstalpaló-vállalat teljesen felszerelve, egészen új gépekkel, világhírű gyártmányok, közbejött akadályok miatt **eladó.** A vállalat teljes üzemben van és megtekinthető. Megmaradhat mostani helyén, vagy csekély szállítási költséggel bármely városban pár nap alatt föllállítható. Vevőnek nem kell szakértőnek lenni. Szükséges tőke 4000 kor. Ajánlatok **Engel Jenő** hirdetési irodájába kéretnek **Temesvárra „Gyorstalpaló“** jelige alatt.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZÖR kevesebb a gond,
II-SZÖR kevesebb a munka,
III-SZÖR kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított

BORDÓI KEVERÉK

kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily harmatnál permetezhet vele! **Semmi üledéke nincs!** Számtalan elimo ó nyilatkozat! Gyártjuk az eddig **dr. Aschenbrandt** szabadalmát képezett **Rézkenport** és **bordói port** is. **Kérjen ingyen és bérmentes leírást a FORHIN-gyártól, Budapest, VI., Váci-út 93.**

Telefon 632. sz. Alapított 1893. évben. Telefon 632. sz.

Halmágyi

divatháza

DEBRECZEN, Piacz-u. a főpostával szemben.

Meglepő szép újdonságok a Tavaszi idényre megérkeztek.

Costümök Felöltők Pongyolák Blousok

30 koronától, 20 koronától, 10 koronától, 8 koronától, a legfinomabb kivitelig, ugyszintén nagy raktár eredeti párizsi és berlini modellekben.

Előzékeny pontos kiszolgálás. Mérték-osztály. Szolid oleső árak.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 50 fillér, azontal minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szög 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választványt osztozni. :-:

Levelezés.

Férjhez menni óhajt 26 éves kath. árva 180,000 K vagyonnal, 38 éves francia k. a. 100,000 K vagyonnal, 22 éves csinos török hölgy 100,000 K vagyonnal, valamint még sok száz vagyonos özvegy és hajadon. Komoly ajánlkozóknak, ha vagyontalanok is, díjtalan felvilágosítást ad Schlesinger, Berlin 18.

Betöltendő.

Egy hiszasszony aronnal felvétetik az «Uradalmak Központi Tejcsernoka» irodájában, Bethlen-u. 12. — Ugyanott egy megbízható tejkihordó kocsis is felvétetik állandó jó fizetéssel.

Varró- és kézimunkás leányok felvételnek Goldstein Karolinnál, Miklós-utca 5.

Egy millió embert minden vidékről és minden foglalkozásukat 25—50 koronát fáradtság nélküli hetikereset mellett állandóan alkalmazunk. Nem sorsjegy, nem biztósítás. Mindenki küldje be címét az alulírt cégnek: **L. Schacchter**, Wien, XVI/2, Postamt 104.

Egy tisztességes házaspár házmesternek felvétetik Széchenyi-utca 44. sz. alatt.

Ügyvédi irnokot, vagy gyakorlattal bíró joghallgatót esetleg ügyvéd-jelöltet azonnali belépésre alkalmaz dr. Fülöp Ödön ügyvéd, Piac-utca 41.

Három szakavatott mosóné és egy vasalóné felvétetik a Royal nagy szállodában.

Biztos jövő, ügyes megbízható emberek pénzbeszedő és ügynököknek felvétetik Singer C. Varrógép r.-t. Piac-utca 79.

Dr. Sajó Béla ügyvéd, gyakorlott joghallgatót keres egész napra azonnali belépéssel.

Egy fiatal irodista szép írással alkalmazást nyer Nasch József utódai cégnél. Singer Co. Varrógép r.-t. Piac-utca 79.

Óvadákképes ügynök és kocsis felvétetik az Ebesszéi Artézi Forrásvíz vállalatnál Szent Anna-utca 23. sz.

Jó fizetésért ki vállalna el anyatejen dajkáságba két hónapos kis fiút. Cím a kiadóhivatalban meg tudható.

Egy jó nevelésű, lehetőleg 4 középiskolai osztályt végzett, legalább 14 éves, egészséges fiú tanuló felvétetik egy nagy tejlődésben levő műiparagnál. Cím a kiadóhivatalban.

Czimirást, másolást elvállal szép írású fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban.

Adás-vétel.

Hatvan-utca 61. szám alatt ujonnan épült szálloda, kávéház, söroszernak, tánc- és étterem nagy udvarral, modern komforttal berendezve, a Csokonai-utczára 2 átnyíló bolthelyiséggel együtt azonnal kiadó vagy eladó előnyös feltételek mellett. Értekezhetni Emerich Arnold tulajdonosnál.

Kétszerszűrt eredeti karlsbadi nagy csomag 70 fillér. Kis csomag 35 fillér Deutsch Lajos fűszerüzletében Piac-utca 38.

Borz-utca 9. számú házastelek szabad kézből jutányos árban eladó. Értekezni lehet Deák Ferencz-utca 9. sz. alatt Polláknál.

Eladó lugasnak, kerítésnek alkalmas 46 db kifaragott culáp 160 fillérjével és 200 liter 1908-iki ezerjő bor 80 fillérjével Hajduhadházon 1613. sz. alatt.

Vár-utca 10. számú ház eladó értekezhetni lehet Boros Izidornál, Kossuth-u. 2.

Eladó, a boldogkerti csöszháznál, 2 darab fehér orpinton tisztafajú tyúk és kakas, ugyanott egy új ablak eladó.

Eladó ház a belvárosban, főtérhez 5 perc, pályaudvarhoz 12 perc távolságban 373 négyszögöl szép magas földszint, 35 méter utcai front, fele részben adómentes, évi bérjövővel 7200 korona, mely emelhető, Kedvező fizetési feltételek. Értekezni lehet a Belvárosi takarékpénztár igazgatójánál Piac-utca 41.

Eladó egy jókarban lévő fali ebédő óra elköltözés miatt olcsón, megtudható a cím a 339. számú telefonon.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Elány nincs, mert cipőt, férfi öltönyt, kabátokat, női felöltőt, szőnyeget, női szöveget, téli kendőket heti és havi részletekre kaphat Weisz és Princz részletáruházában Csapó-utca 27.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel Falusi Károly polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Bocskai-kertben 10 hold szőlő kisebb részletekben is eladó. Értekezhetni Miklós-u. 22., utcai lakás.

Elköltözés miatt többféle butorok vannak eladók a Piac-utca 42. szám alatt, hátul az emeleten, ugyanott keresnek egy 3 szobás lakást május elsőre.

Lakás.

Kiadó egy jó forgalmu kovácsműhely Vámos-pércsen Szabó Márton kerékgyártónál.

Piac-u. 2. Nagy üzlethelyiség elegáns portáléval májusra kiadó. Értekezhetni ugyanott

Különféle.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy Békés Lajos úr Piac-u. 46. sz. alatti udvarban lévő kalapos műhelyét átvettem és ott különféle kalapokat tisztítunk és vasalunk előnyös ár mellett. Beliczay Lajos kalapos.

A volt Telegdi-féle fűszer üzlet Késes utca 69. sz. alatt 15-ikén megnyílik.

Modemsele Villany meztelen táncosné ki most a budapesti színházban vendégszerepel, ide is elkerül, mint élő tanúbizonyság, hogy legjobb szeplő elleni szerek a Matild-crém, arckenőcs, Matild-szappan, melyek ha nem használnak, arát visszaadják. Jön a márciusi szellő, most kell kezdeni használni. Kapható minden patikában és drogeriában.

Van szerencsém értesíteni, hogy Rákay ur cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább vezetem. Teljes tisztelettel Zeke László cipőfelsőrész készítő Csapó-u. 13.

Welsz Ferencz gépüzemre berendezett asztalos műhelye József kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.

Bolthelyiséget

kisebb üzletnek, lakással (két szobát konyhát) keresek május 1-jére bármely jóforgalmu utcában. Utcasarok előnyben részesül. Ajánlatokat ármegjelöléssel a kiadóhivatalba tessék intézni.

Uri szülők!

Egyetemi hallgató tanításban több éves gyakorlattal, tanítást vállal. Alaposan tanítja a gimnázium, reál és polgári összes tárgyait, magánvizsgálatokra felelősséggel előkészíti. Tanítja továbbá magasabb műveltségre törekvő urleányoknak a magyar és a külföldi irodalmak történetét, műtörténetét, aestetikát, társadalomtudományt és világtörténetet.

Szíves megkereséseket „Szerény és lelkiismeretes” jellegre a kiadóba kérek

Igaza van

asszonyom, hogy az

Orosházi

védjegyű

kenyér

a legjobb ízű kenyér és e

nélkül

mióta megízleltem

ebédelni

tényleg

nem tudok.

Készül az

Első Debreceni Kenyergyár

Részvénytársaságnál

Széchenyi-u. 49. — Telefon 793.

Kapható a Simonffy-utca 2. szám alatti főüzletben, valamint minden jobb fűszerkereskedésben.

DUNKEL V. K.

Felsőmagyarhoni első parkettgyár részvénytársaság Kassán.

Ajánlja kitűnő tölgyfából készült, sokszorosán kitűntetett

parkétáit,

ugynevezett amerikai, tömör és berakott kockáit jutányos árak mellett. Nedves lakásokba ajánljuk asfaltba rakott parkétáinkat. A lerakás kívánatra gyári lerakók által a legpontosabban történik.

Rajminták díjmentesen.

Nagybeni kivétel mindenfelé.

Törvényesen védve.

BÖRLINOL

főlölegessé teszi a cipőkrémét.

A Börlinol garantált 50% olaj- és zsirtartalommal bír. A bőrt egyaránt konzerválja, tisztítja, fényesíti.

Egyedül gyártója:

GEIKO vegyészeti gyár

GEIGER és TÁRSA VÁCZ.

Kapható: Markbreit Lajos borkereskedő, Csapó-u. 79.

Törvényesen védve.

A legkiválóbb faj, nemesített
gyümölcsfák
 kaphatók
Hoffmann Ignác Szeged,
 ujszegedi faiskolájában.
 Telefon szám 175.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kiadó üzlethelyiségek és lakások.

Simonffy utca 13. szám alatt épülő teljesen modern új házon május 1-re kiadó három üzlethelyiség elegáns portallal ellátva raktárnak használható aszfaltozott pincével.
Ugyanott kiadó két másodemeleti, egyenként három szoba, nagy előszobából álló utcai erkélyes lakás a legmodernebben felszerelve. A fürdőszobában, konyhában telenyáron meleg és hideg víz használattal.
Házmester, aki a központi fűtés- és melegvízfejlesztő kezeléséhez ért, illetve ezt vállalja, lehetőleg gépész-szerelő vagy vas-munkás, felvétetik.
 Értekezni lehet a tulajdonossal, Egyház-tér 11. emelet, délután 1-2 között. Telefon 450. sz.

DEBRECZENI IPARTESTÜLET.

1. sz.
 VII. 1912.
MEGHÍVÓ
a Debreczeni Ipartestületnek
 1912. évi március hó 24-én d. e. 9 óra kor, saját disztermében tartandó tizenharmadik évi rendes közgyűlésére.

- Tárgysorozat:**
1. Előjárósági jelentés az ipartestület 1911. évi működéséről.
 2. A testület 1911. évi zárszámadásának betérjesztése; számvizsgálók jelentése és határozathozatal a zárszámadás felett.
 3. Az 1912. évi költségelirányzat megállapítása.
 4. 12 előjárósági rendes- és 18 póttag választása.
 5. Három számvizsgáló választása.
 6. Esetleges indítványok.
- Debreczen, 1912. évi január hó 25-én tartott előjárósági üléséből.
Dávidházy Kálmán,
 ipartestületi elnök.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Szőchényi- utca 6.
GÖZTISZTÍTÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegyi-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

MEGHÍVÁS
A DEBRECZENI SZŐLŐ- ÉS BORTERMELŐ SZÖVETKEZET
XVII. évi rendes közgyűlésére,

amely 1912. évi március hó 24-ik napján, vasárnap délelőtt 10 órakor a Kereskedő-Társulat házában tanácskozási termében tartatik meg.
Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről.
2. Az 1911. évi mérleg és zárszámadás és az erre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés.
3. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában.
4. Három felügyelő-bizottsági tagnak és egy póttagnak három évre leendő megválasztása.

Az igazgatóság.

Debreczen, 1912 március hó 2-án
JEGYZET: A kereskedelmi törvény 243. § értelmében közzétesszük, hogy üzletrészeink száma 259, melyek 80 szövetkezeti tag tulajdonát képezik. Az évi mérleg és zárszámadás megtekinthető a szövetkezeti irodában, vagy a Közgazdasági bank helyiségében. A közgyűlésen minden szövetkezeti tagnak szavazata van. Egy üzletrész egy szavazat gyakorlására jogosít, amely akár személyesen, akár valamelyik szövetkezeti tag által képviselve érvényesíthető, husz szavazatnál többet azonban senki sem gyakorolhat, akár saját nevében, akár meghatalmazás alapján együtt. (Alapsz. 8. és 12. §.)

Vagyon.	Mérleg-számla.	Teher.	
Pénztár készlet	2105 52	Részjegy befizetés	259000 —
Szőlőtelep	272332 34	Különfélék	3322 71
Kosár készlet	181 50	Tartalékalap	30038 —
Felszerelések	15898 90	Törlesztési kölcsön	104574 58
Borkészlet	1528 90	Segély alap	7373 12
Takarmány termény és gyümölcsös	3869 91	Debreczeni első takarékpénztár	16560 —
Törköly készlet	58 70	Kétes követelések tartaléka	483 02
Korsó és palaczk készlet	157 45	Adóok	688 36
Szőlővessző	750 —	Közügazdasági Bank	2861 —
Anyag	2654 04	Különbözők	18541 29
Épületek	85880 —	Ez évi nyereség	59337.73
M. kir. posta tak. pénztár	269 90	Mult évi veszteség le	13515.12
Ujbor	94462 85		45822 61
Hordó	9114 68		
	489264 69		489264 69

Veszteség.	Eredmény-számla.	Nyereség.	
Mult évi előrehozat	13515 12	Különféle bevételek	70 50
Leírások:		Szőlő	502 42
Felszerelésekből	2698.90	Bor	584 96
Épületekből	2896.28	Törköly	1934 57
Hordókból	277.40	Szőlővessző	202 05
Kamat	7955 12	Ujbor	136855 26
Fizetések	8448 —		
Adó	1477 69		
Üzleti költség	3038 60		
Szőlőművelési költség	37357 91		
Vegyes költségek	16662 13		
Ez évi nyereség	59337.73		
Mult évi veszteség le	13515.12		
	140149 76		140149 76

Debreczen, 1911 december hó 31.

Hanke Ádám, pénztárnok.

Szabó József, könyvvezető, intéző.

Komlóssy Dezső,

Kövy Lajos,

AZ IGAZGATÓSÁG:

Szabó Lajos,

Lukács Ármin,

dr. Megyery Pál.

Aron Jenő,

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:
Csanak József,

Sesztina Jenő.

**Modern vízvezeték berendezési
:: és csatornázási vállalat ::**
iroda **Piacz-utca 52.** (a megyeháza mellett)
Tul. Sztudinka Olivér.

A Debreczeni Háztulajdonosok Egyesületének szerződötett vállalkozója.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat legutányosabb árban. — Költségvetéssel díjtalanul szolgál. — Személyes tárgyalásokra, meghívásra készséggel áll rendelkezésre.

Ezen vállalat össze nem tévesztendő hasonnevű czéggel.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknel a legkitünőbb háziszser a

Hollandi

Gyomorcepppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

Hirdetmény.

A református egyháznak a Hatvan-u. és Egyháztér szegletén levő telkeken épülő bérházban a földszinten raktárral és pincehelyiségekkel ellátandó boltok, továbbá ugy a földszinten, mint az első, második- és harmadik emeleten fürdőszobával, mellék helyiségekkel ellátott modern lakosztályok lesznek, melyeknek bérletére a bérház építő bizottság az eddig is megnyilatkozott nagy érdeklődés folytán már most alkalmat szolgáltat.

A tervrajzok az egyház hivatalában **Hódy Béla** levéltárnoknál, az építési irodában **Tóth Istvánnál** és **Márton Imre** ügyvédnél vannak letéve, ahol az érdeklődő közönség a hivatalos órák alatt tájékoztatást nyer a boltok méreteiről és tartozékairól, a lakosztályokról és mellék helyiségekről, továbbá az előirányzott bérösszegekről. Az ajánlatok a bérösszeg 10%-ának bánompénzül letételével nevezett urakhoz adhatók be, kik azokat határozás végett a bérház építő bizottságához terjesztik.

A lakosztályok 1912. évi november 1-től adatnak bérbé; a boltok pedig 1912. évi augusztus 1-től, ez utóbbiak ugy, hogyha augusztus 1-ig az állványok elbonthatók nem lennének, ezek elbontásáig legkésőbb november 1-ig a bérösszegeből 20% engedmény adatik.

A bérház építő bizottság 1912. évi január hó 10-én tartott üléséből.

Dicsőfi József.
lelkészelnök.

Függőnyt

:: a legszebben ::
:: a leggyorsabban ::
és a legszolidabb árban
t i s z t i t

Hrabéczy első debreczeni gőzmosó, vegytisztító ruhamosó r.-t.
Debreczen. — Telefon 323.

Gyár és főüzlet Széchenyi 42.

Fióküzlet: **Osapó-utca 30.**
Hatvan-utca 15.

UNGHVÁRY JÓZSEF

SZŐLŐTELEPÉN ÉS GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁJÁBAN
CZEGLÉD (PESTMEGYE)

„ Nagyobb mennyiségű „
nemes gyümölcsfa-
csemete, boggyógyümölcsök,
vadoncok, kertii sűvények,
síma és gyökeres szőlővesszők
:: stb. kaphatók. ::
Tessék kimerítő árjegyzéket kérni!

ILLUSION DRALLE

Legmagasabb
kitüntetés :
Brüsszel 1910 :
Turin 1911 :
Dresden 1911 :
Nagy díj!

Georg Dralle
Bodenbach a. E.

Övnyecsepek alkohol nélkül. Ezen csodás természetes növényecsepek.

Egy atom elég.

Nevezetesen **májusi harang** (K 4.—), **Ibolya** (K 5.—) **Rózsa** (K 4.—),
Akác (K 5.—) még ma is utólréhetetlenek és helyöket állják mint az
elegáns világ kedvencz illatszere.

Viszontelárusítók kedvezményben részesülnek.

Gazdák Sütődéje Részvénytársaság.

Böszörményi-ut 15.

Telefon 924. sz.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy márczius 1-én az újjonnan épült sütődénkben az üzemet megkezdjük, ahol a mai kor igényeinek és ugy hiegénikus, mint tisztasági szempontból a legmesszebbmenő kívánalmaknak megfelelőleg kizárólagosan csak házi, komlós (burgonya nélküli) kenyeret, valamint kiflit és zsemle is sütünk és bármily mennyiségben házhoz is szállítjuk.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kéri a

Gazdák Sütődéje Részvénytársaság.

Igazgatóság :

Poroszlal László, elnök. **Grosz Béla**, alelnök. **Mihalovits Jenő**,
Bálasy József, **Dr. Gulyás István**, **Boros József**, **Fráter István**,
Benedek Zoltán, **Grünberger Ignác.**

Felügyelő-bizottság :

Dr. Tüdös Kálmán, elnök.

Takács Samu, **Dr. Grünfeld Zsigmond**, **Vajda Henrik**.
Dr. Nagy Zoltán, ügyész. **Jakobi Dániel**, ügyvezető.

Kitünő fehér sütemények.

Naponta kétszeri sütés.

Tiszta agyagból készült szép piros
cserép, fali téglá
 és legszebb nyersfalazati és
kémény-tégla
 csak a
Karczagi
agyagiparnál
 Karczagon szereshető be.

19620—1911. tksz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Gutfreund Sámuel végrehajthatóknak, Gelberger Mór és neje Grünfeld Zseni debreczeni lakosok végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, a debreczeni kir. törvényszék területén levő, a debreczeni 10900 sz. tjkvben A + 1. sor. 11006. hrsz. a. felvett a végrehajtást szenvedettek nevében álló Bihari telepi háza ingatlanra 2671 korona ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1912. évi április hó első napján délelőtt 9 órakor** e kir. tszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen, 1340 kor. 66 filléren alól eladatni nem fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az aki az ingatlanra megállapított kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért ár 20%-áig kiegészíteni, különben ígérete figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Debreczen, 1912. évi január hó 5-ik napján.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.
Bolváry, s. k.
 kir. tszéki bíró.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

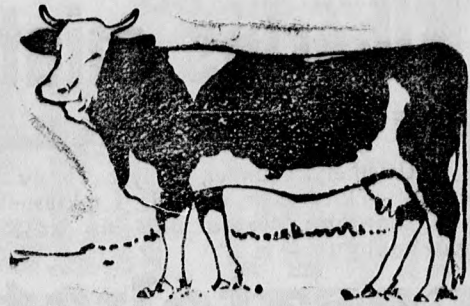
Réthy-féle pemetefü czukorkáknál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-felét kérjünk, mivel sok hasonlita utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabkáján rajta van a „Réthy” név.

1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.
Csak RÉTHY-felét! logadjanak el!

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kisgazdáknak, gazdaságoknak és uradalmaknak. A tarka fajúszók és tehének jelenlegi értékét a tenyésztő készpénzzel, vagy 2 év után is fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

Eötvös-utca 2. sz. Szatmár. (A régi Koronával szemben.)
 Irodai telefon szám 16. — Gazdasági telefon szám 155.

Kavics-homokbánya az év minden szakában üzemben. Gőzüzemű berendezés. Mindenféle vasheton és betonmunkához kiválóan alkalmas Szamos-folyam kavics. Vasuti állomás Szatmár-Udvari. Rendelmények bármikor és bármily mennyiségben a legrövidebb idő alatt elintéztetnek.

Megrendelés: **Bikfalvy Albert**
 tulajdonoshoz címzendők: Bereend, posta és táviró állomás Szatmár-Udvari. Vagy: **Beer Sámuel, Szatmár-Németi**
 Bányai-ut 17. szám. Telefon-zám 264.

Meghívó.

A Nagymagyaralföldi Építő és Műszaki részvénytársaság

1912. évi március hó 25-én, délután 3 órakor a társaság saját helyiségében (Debrecen, Hunyadi-u. 10. sz.) tartandó

I. rendes közgyűlésére.

Naptrend:

1. Az igazgatóság jelentése az 1911. üzletévről.
2. Az 1911. évi zárszámadások bemutatása és a nyereség felosztására nézve az igazgatóság javaslata.
3. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által megállapított évi mérlegről és a nyereség felosztásáról.
4. Határozathozatal az előbbieket felett és a felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
5. A felügyelő-bizottság választása és tiszteletdíjának megállapítása.

Debrecen, 1912 március 9.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg a vonatkozó jelentésekkel együtt a társaság üzleti helyiségében (Hunyadi-u. 10.) a hivatalos órák alatt f. évi március hó 15-től a t. cz részvényesek rendelkezésére áll.

A közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényesek bírnak, a kik részvényeiket a közgyűlés előtt 8 nappal a társaság pénztáránaál a még le nem járt szelvényekkel együtt letétbe helyezték. A letett részvényekről elismervény állíttatik ki, amely a közgyűlésen igazoló jegyül szolgál és a melynek alapján a szavazati jog gyakorolható. A szavazás jogát meghatalmazott által is lehet gyakorolni, de a meghatalmazott csak szavazásra jogosult részvényes lehet és csak egy meghatalmazást vállalhat.

Vagyton. Mérleg-számla Teher.

Készpénz	345.06	Alaptőke	150000.—
Értékpapir	300.—	Hitelezők	4358.94
Ingatlan	121951.45	Jelzálogkölcson	80000.—
Raktárhelyiség	6010.—	Elfogadványok	40000.—
Anyagkészlet	60013.58	Folyószámlai tartozások	104060.16
Felszerelések	7280.—	Adótartalék	3000.—
Óvadékok	15000	Nyereség	14970.57
Folyó számlai követelések	185489.58		
	396389.67		396389.67

Költségek. Eredmény számla. Jövedelmek.

Üzleti költségek	7286.93	Házbér	433.32
Alapítási költségek	9059.—	Építkezéseken elért jövedelem	51501.71
Kamatok és jutalékok	9113.61		51935.03
Fizetések	6427.64		
Óvadék díjak	1393.50		
Munkabérek	3683.78		
Nyereség	14970.57		
	51935.03		51935.03

Debrecen, 1911 december 31.

Molnár István, ügyvezető-igazgató.

Csoltkó Lajos, könyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Grósz Nagy Ferencz, alelnök. Muraközy László, elnök. Czira Endre, alelnök.
 Aberle Raimund, Dr. Fekete Lajos, Kovács László, Lukács Jenő, Mandel Lipót, Dr. Megyery Pál,
 Nagy Béla, Németh András, Oláh Géza, Tallor Ignác, Weiszmann Jakab.

Megvizsgálta és rendben találta:

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Kanovich László, fb. tag. Rónay Jenő, fb. tag. Sántha Ferencz, fb. tag.
 Dr. Csath Sándor, fb. elnök. Gómöri Elek, fb. tag. Dr. Váradi Ödön, fb. tag.

Kibérlés miatt olcsó árak.

Üzlethelyiségünket, melyet 11 év óta bírnak — kibérelték, miért is a raktárunkon levő legújabb divatu bel- és külföldi gyártmányu

posztókat,

valamint gyapjuszöveteket igen olcsón boosátjuk kicsinyben is a n. é. közönség rendelkezésére.

Női costum szövetek nagy választékban és különösen tavaszi czibékben kedvező alkalom nyílik most előnyös bevásárlásra.

Tisztelettel

Domán és Kurz

Debreczen, Kossuth-u. 3.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó szőlő és gyümölcsös a hadházi szőlőskertben!

4 nyilas vagyis 2 katasztrális hold!
Ára mindössze 2500 forint!

Ezen 4 nyilas, 12 éves termő szőlő a hadházi Paradicsom kertben van, itt fogják elvezetni a debreczen-hadház-böszörményi villanyost, melyre már az előmunkálati engedély is megvan.

A paradicsom szőlőskert Hadház községhez gyalog egy fél óra járásnyira van, a böszörményi köves országúton, az első kapun kell bemenni és jobb kéz felől az első dűllőben van, éppen a csőszház mellett, épület nincs rajta. Tulajdonosa Fodor Sándor ur és neje, laknak Böszörményben, Bársony-utca 3384. számú házukban.

Friss Sándor

fűszer-, kávé- és csomagkereskedése

Debreczen, Piacz-u. 83. szám.

Telefon 987.

Telefon 987.

:-: Tanuló felvétetik. :-:

Kiváló alkalmi vétel viszonteladók és magánosok részére az utolsó évadból visszamaradt árukból 3-9 m darabok, jótállás mellett hibátlan, mosható maradékok és pedig

30-35 m nyári sortiment maradék K 1750

Voile de laine női ruhák részére, facon csikok selyem fényvel, remek ujdonságok női szövetekben, Macco-Sephirek, ingek és blousokra gyönyörű ripsek.

30-35 m téli sortiment maradék K 1750

pompás barchetek, finom szövésű flanellek, blousok és ingekre Veloutin, plüs-barchet, snürl és piqué-barcheteket utánvét mellett szállít

KARL KOHN mechanikai szövődéje

Nachod 2. szám.

Mintákat készítményeimről minden csomaghoz mellékelek.

Holland-Amerika Vonal, Rotterdam

Németalföld-Amerikai Gőzhajózási Részvénytársaság Magyarországon bejegyzett cég.

Hetenkénti hajójaratok

Rotterdam-Newyork-Kanada között.

Iroda: Budapest, VII., Nefelejts-utca 47.

Meghívó

a Kerületi Bank mint szövetkezetnek

1912. évi március hó 19-én, délután 4 órakor saját helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére

a tisztelt tagokat van szerencsénk meghívni.

Tárgy:

1. Egy igazgatósági tag választása.

Az igazgatóság.

FIGYELMEZTETÉS: Az alapszabályok 30-ik § a értelmében a közgyűlésen való szavazhatás céljából szükséges, hogy a tagok a közgyűlést legalább 3 nappal megelőzőleg könyvecskéjük ellenében igazolványt váltsanak. A meghatalmazottak pedig meghatalmazásukat ugyancsak 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg az igazgatóságnál bemutatni kötelesek.

Kiadó modern lakások és üzlethelyiségek.

Placz-utca 34. szám alatt, a város legforgalmasabb és legjobb helyén, a főposta mellett épülő új három emeletes modern bérházban kiadó folyó évi augusztus 1-re

egy utczai földszinti üzlethelyiség.

Folyó évi november 1-re egy nagy több szobából első emeleti utcai üzlethelyiség, rendkívül alkalmas pénzügyintézetek és más irodai célokra; továbbá első, második és harmadik emeleten utcai és udvari 4, 5, 6 szobás lakások a legnagyobb komforttal felszerelve.

Az összes lakások a lehető legmodernebb kényelemmel, fürdőszobával, központi fűtéssel, külön melegvízvezetékekkel, személy- és teherfelvonóval, porszívóval és villanyvilágítással vannak ellátva. — A konyhákban külön gáz recheaud főző készülék van.

A tervek megtekinthetők és az árak megtudhatók Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében, Kossuth-utca 11.

Hölgyeknek nagyon fontos!

az új hygien, kebelformázó

„LADA“

14 világszabadalom által védve.

„LADA“ egy új igen célszerű szab. találmány segítségével egyidejűleg tartja, emeli és formálja a kebelt. Kicsiny elége ki nem fejlődött kebelt teljes érvényre emeli és a petyhüdt kebelnek ismét természetes formát ad. Fejlődésben lévő ifjú hölgyeknek nélkülözhetetlen. Új III. modellünk a nagy erős kebelt kicsinyíti, a nélkül, hogy szorítaná vagy bepréselné. A „LADA“ huzamosabb időn át való viselése által a kebel megtartja természetes szilárd alakját. „LADA“ a világszabadalom legelőkeltebb kebelformálója amit bizonyít, hogy minden rendű és rangú hölgyek által előszeretettel viseltetik, nagy előnye, hogy egy fogással teljesen a terméhez formálható. Orvosi szaktekinélyek által ajánlva. Az elismerő levelek ezrei tanuskodnak a „LADA“ kiválósága mellett.

Ára 6.50 koronától — feljebb.

Kapható fűző és fehérnemű kereskedésekben, és a gyárosoknál POEL & MATHIAS, Wien, II./182. Neue Valeriestrasse 6. B.

Sziveskedjék ingyen prospektust és brosurát kérni.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.